Reg No. M. 3152

జమీన్ రైతు

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 6
సంచిక 2

నెల్లూరు 15-3-35 - శుక్రవారము.

సం॥చందా 4-0-0.

త్వరలో వచ్చుచున్నది!! కలకత్తా తేది నిరీక్షింపుడు!!!

కాళీ ఫిలింకంపెనీవారిచే
ఆర్. సి. ఎ. ఫొటొ ఫోన్ యంత్రము మీద
తయారుకాబడిన
భక్తిరసప్రధానమగు అపూర్వ తెలుగు టాకీ

శ్రీకృష్ణ తులాభారం

ఆంధ్ర తెలుగు రంగములయందు తమ మృదు మధుర గాన, అత్యద్భుత నటనా కౌశల్యములందు నిరుపమాన ప్రఖ్యాతిగాంచిన అసమాన నటసమ్మేళనముతోడను, నేత్రానందకరములగు అపూర్వ దృశ్యములతోడను, కన్నులుమిరుమిట్లుగొలుపు సెటింగులు దుస్తులతోడను, తయారుకాబడినది. గ్రామఫోనురికార్డులందు తనగానమాధుర్యముచే ఆంధ్రప్రజాదరణమును చూరగొనినపాటలన్నియు యిందుపాడబడి, ఆంధ్ర[illegible]ల కెంతయు అపూర్వకీర్తి బడయజేసిన,

రంగమార్తాండ కపిలవాయి రామనాథశాస్త్రిగారు (నారద)

కృష్ణ:—యస్. [illegible]ంగుగారు [మైలవరంకంపెనీ]	సత్య:— మిస్. బుష్పేందుమణి [బెజవాడ]
అకౄర:—యస్. [illegible] లక్ష్మణస్వామిగారు [కాకినాడ]	రుక్మిణి:— ,, డి. సభారంజని [గుంటూరు]
వసంతక:—ఆంధ్రచార్లి చాప్లిన్. జి. జోగినాథంగారు [కాకినాడ]	రాధ:— ,, ప్రేమలత
వసుదేవ:—ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు [కాకినాడ]	నళిని:— ,, లక్ష్మీరాజ్యం [బెజవాడ]
ఇంద్ర:—డి. [illegible] శాస్త్రిగారు [చికాకోలు]	మిత్రవింద:— ,, డి. కాంచనమాల [తెనాలి]
సాత్యకి:—టి. [illegible] సోమయాజులుగారు బి. కాం.	సచీదేవి:— ,, పి. సీతారాం.
బలరాం:—[illegible]మంతరావు గారు [బెజవాడ]	

టాపికల్ సీనులు:- { అర్ధోదయం 10 లక్షలజనం—కాళిఘట్టం దక్షిణేశ్వరదేవాలయం— రామకృష్ణపరమహంసబేలూరుమట్ - బెనారస్ సిటీ—కాశీదేవాలయం— కలకత్తా—హుగ్లీనది, గంగానది పవిత్రసీనులు చూపబడును.

ఫిలిం కావలసినవారు సోలప్రొప్రైటర్లు గుప్త అండ్ కంపెనీ వారికి వ్రాయవలెను. ఎం. ఎస్. ఆర్. ఎ. గుప్త,
మేనేజింగు డైరెక్టరు, 8 రంబుదాసు వీథి, జి. టి. మద్రాసు.

మార్చిలలో నెల్లూరు, తెనాలి, బెజవాడ, కాకినాడ, విజయనగరం [illegible]పట్టణములలో ప్రదర్శింపబడును.

డైరెక్టర్లు:-ముఖర్జి, రాజారావుగార్లు.

ముఖలింగము యాత్ర

మహాశివరాత్రి

(దుశ్శా సూర్యనారాయణ రెడ్డిగారు)

తే 1-3-35 దీని పర్లాకిమిడిలో సమావేశమైన రాయలసీమ క్షామనివారణనిధి వసూలు సభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానానుసారము రాయలసీమ క్షామనివారణనిధి వసూలు నిమిత్తము తే 2-3-35 దీని 1. మ॥రా॥శ్రీ దుశ్శా సూర్యనారాయణ రెడ్డిగారు, 2. మ॥రా॥శ్రీ పూడిపెద్ది సుబ్బారావుగారు, 3. మ॥రా॥శ్రీ బుర్రా సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు మెళియాపుట్టి నుండి యెడ్ల బండి పై సాయంకాలము గం॥ 5 లకు ప్రయాణమైతిమి. పర్లాకిమిడిలో మరికొందరు స్నేహితులను తోడుకొని రాత్రి గం॥ 8 లకు తుంగతంపర అగ్రహారము చేరితిమి. భోజనానంతరము మ॥రా॥శ్రీ నాగులకొండ వెంకటపతులుగారిని చేర్చుకొని రాత్రి గం॥ 12 లకు తుంగతంపర విడచి యచ్చటనుండి ముఖలింగమునకు పోయితిమి.

అమావాస్య ముందురోజు కాబట్టి రాత్రి అంతయూ చీకటి. తోవపొడుగునా యాత్రికుల బండ్లే! కాశీబుగ్గ జంక్షను నుండి ముఖలింగము వరకు ఉన్నటువంటి రోడ్డు షుమారు 14 మైళ్లు. ఈ 14 మైళ్ల పొడవునా మనిషి పుర్రెలవంటి రాళ్లు తేలియున్నవి, అది రోడ్డు లేక వంకర వంకరలతో కూడిన బాటలో తెలియక, కుదుపు కుదుపులతో రోడ్డు వేసిన మొదలు మరామత్తునది ఎరుగక పెద్ద పెద్ద గోతులు కలిగిన వంతెనలు, అనుమాత్రము అజాగ్రత్తతో మనిషిగాని పశువుగాని వెళ్లిన కాళ్లు, చేతులు విరుగునేమోయని భయము పుట్టించినది మ॥రా॥శ్రీ పర్లాకిమిడి రాజావారి స్వంతరోడ్డు. ఈరోడ్డు ఏజిల్లాబోర్డువారి చేతులలో వుండిన సాలునకు ఒకసారియైన మరామత్తు జరిగియుండెడిదేమో!

తెల్లవారు ఆరుగంటలకు ముఖలింగము చేరితిమి. ఈపుణ్యస్థలమునకు ఒకవైపున వంశధార నదీతీరము యింకొకవైపున పొలము కొండ. ఈ గ్రామముచుట్టునూ విశాలమైన మామిడి తోటలు నదీతీరమునకు అనుకొని యున్నవి. పైనుండి వచ్చే యాత్రికులు వారివారి బళ్లను అచ్చటనే బసలు చేయుచుందురు. వూరులోకూడా బసలు దొరకును గాని నీటిసదుపాయము లేదు. యింతకుముందు తాలూకా బోర్డువారి చేతిక్రింద వుండే రోజులలో యాత్రికుల సదుపాయార్థము ఎచ్చటచూచినా నైపులు, పాయఖానా దొడ్లు వుండెడివి, గాని జిల్లాబోర్డువారు యీ సంవత్సరము సరియైన నైపులు, పాయఖానాలు (సంఖ్యలో చాలా తక్కువ) ఏర్పాటు చేయింపక పోవడముచేత యాత్రికులకు చాలాకష్టమువాటిల్లినది. ఇక వైద్యసహాయము గురించి వేరేగా వ్రాయలేను.

దేవాలయము

ఈ దేవాలయము మ॥రా॥శ్రీ పర్లాకిమిడి రాజావారిది. యిచ్చట ఒక విపరీతమైన పద్ధతి చూచితిని. దేవుని దర్శనమునకు పన్ను. యీపన్ను బ్రాహ్మణులకులేదు. బ్రాహ్మణేతర వసూలు చేసిన దేవుడు ఒప్పుకోడేమో! యీఘోరమైన కాలములో రైతులు డబ్బుకు చాలా కష్టపడు చున్నారని ప్రభుత్వమువారైనా శిస్తులు వారు వసూలుచేయు పన్నులు తగ్గించినారుగాని యీ రాజావారు యీదేవుని దర్శన పన్ను మట్టుకు తగ్గించలేదు. ఇంతకుముందు సంవత్సరములలో ఎన్నడో ఒకటి గుత్తగ యిచ్చేవారు. అదిన్నీ రాజు దర్శనార్థమైన కారణముచేత మనిషి 1-8 చొప్పున వసూలుచేస్తూవారు గాని యీ సంవత్సరము రాజావారు వారిస్వంత సిబ్బందితో వసూలు చేయుచున్నారు. యిది అంతయూ డబ్బు దాహము.

పచ్చిన దుకాణదారులు యీవల రాజావారికి పన్నులు చెల్లించడము, జిల్లాబోర్డువారికి లైసెన్సులు కట్టడమువల్ల వారు విక్రయించే వస్తువులపై యింత అంతా అని మితిలేక లాభములు వేసి కొనుక్కొన్న వేదరయితులవద్ద డబ్బు లాగుకొంటున్నారు. యీసంవత్సరము తోడుగా ఎచ్చట చూచినా లాటరీలు. జూదపు ఆటలు యిన్ని అన్ని అనుటకు వీలులేకుండా వున్నవి. వివాహ కాలేజి విపరీతబుద్ధులచే సామెరవూదిరిగా, యీ కరువు రోజులలో పన్నులభారములు తగ్గుటకు బదులు హెచ్చుకావడము, యింతకుముందు ఎప్పుడూ చూడని రకరకముల జూదపు ఆటలు హెచ్చుకావడము, తెలివి తేటలులేని రైతు జనానికి చాలా నష్టము కలిగించుచున్నది. యిన్ని పన్నులు ప్రతిసంవత్సరము శ్రీ రాజావారు అటుల జిల్లాబోర్డువారు తీసుకపోవడమేగాని, రాజావారు యాత్రికుల సదుపాయము కొద్దు బాగు చేయించిన పాపాన పోలేదు. యాత్రలో చీకటి, దొంగలభయము. సరియైన వైద్యసహాయము చేయించిన పాపాన బోర్డువారు పోలేదు. యిక పోలీసులు కూడా జూదపు ఆటలను తగ్గించనేలేదు.

సత్రము.

గత మూడు సంవత్సరములనుండి రాజావారు సత్రము తీసివేసినారు. శ్రీ రాజావారు తీసివేసినారన్న కారణము చేతనో లేక మరే యితర కారణములవల్లనో మా తుంగతంపర శాస్త్రి గారుకూడా వారి సత్రము ఆపుచేయించినారు. యీ సత్రము కొరత తీర్చుటకు యీ గ్రామ బ్రాహ్మల వదిత రులు చుట్టుపట్ల గ్రామములకువెళ్లి డబ్బు బియ్యము కాయకూరలు వసూలుచేసి సత్రము నడిపించిరి. వసూలుకు వెళ్లినప్పుడు యీ సత్రము అన్ని జాతులకు అని చెప్పిరి. తీరా సత్రము దగ్గరకువెళ్లి అడిగిన బ్రాహ్మణులకు మాత్రము అనిరి. యిన్నిరోడ్డుపైన కాళ్లుబిరుసుకొని చేరితిమిగా అనేటప్పటికి దేవుని దర్శనపన్ను, ఆతరువాత పూజారిగారిపన్ను, తప్పి పైట పడితిమిరా అనేటప్పటికి తేపులాట, దొంగతనము, వంట చేయుచున్న హెల్తు డిపార్టుమెంటువారి బాధతప్ప మరేమి యీ యాత్రలో గ్రహింపలేకపోతిని.

యిన్ని యిడుములకు పాలైన నా రైతు కూలీజనము నేనువెళ్లి యీ రాయలసీమ క్షామనిధి వసూలు చందాలు అడుగగా అతి వుత్సాహముతో తోటిప్రజలకు కష్టములు వచ్చినవిగదా యని వారివారి కష్టములను లెక్కచేయక సర్వ విధముల చందాలకు మాకు తోడ్పడినందువల్ల నేను గ్రహింపగలిగినది ఏమనగా, కష్టజీవులైన కూలీ, రైతు జనములోవున్న మానవప్రేమ ధనాఢ్యులకు వుండదని నా నమ్మకము, నా అనుభవము.

రెడ్డి వ్యసననివారణి

1/4 ఔన్సు కట్టింపు జలముచేర్చి సేవించిన దుర్వ్యసన దగ్గును త్వరగా హరించి శరీరమునకు సుఖమును, మనస్సునకు ఆనందమును, దేహమునకు ఆరోగ్యమును కలిగించును.

1/2 ఔను రు 2-4-0

1/4 ఔను రు 1-4-0

జి. యెరుకల రెడ్డి

ప్రొప్రైటరు.

శ్రీ చె. అ. రెడ్డి ఫార్మసూటికల్ వర్క్సు, ప్రొద్దుటూరు.

రాయలసీమ క్షామ నివారణనిధి.

—[0]—

పర్లాకిమిడి.

దుశ్శా సూర్యనారాయణరెడ్డిగారు గతవారం రంగూనునుండి వచ్చి రాయలసీమ క్షామనివారణనిధి వసూలుచేయ సంకల్పముతో ఒకకమిటీ ఏర్పరచి వసూలు ప్రారంభ నిశ్చయించిరి.

తే 1—3—35 దిని పర్లాకిమిడిలో రాయలసీమ క్షామనివారణనిధి వసూలు నిమిత్తము మ॥ రా॥ బుర్రా సూర్యనారాయణగారి అధ్యక్షతను సాయంకాలము 3 గంటలకు ఒక సభజరిపిరి. నైసభలో పర్లాకిమిడి పట్టణము, తాలూకాలో జరుగబోయే యాత్రలలోను నిధివసూలు చేయ నిశ్చయించిరి. పైకమిటీకి మ॥ రా॥ బుర్రా సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు అధ్యక్షులుగాను, దుశ్శా సూర్యనారాయణరెడ్డిగారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకోబడిరి.

పైకమిటీవారు మహాశివరాత్రికి ముఖలింగములో జరుగబోయే యాత్రకు నిధి వసూలు నిమిత్తము వెళ్లిరి.

విజ్ఞప్తి.

పర్లాకిమిడి తాలూకా రైతు జనమును నేను యిందుమూలముగా ప్రార్థించడము ఏమనగా, రాయలసీమ, (కడప, కర్నూలు, అనంతపురము, బళ్ళారి) జిల్లాలలో అనావృష్టిచే పంటలు పోయి త్రాగుటకు నీళ్ళులేక, పశువుల మేతకు గడ్డిలేక అన్నమో రామచంద్రా అని మలమలమాడుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని తాలూకాలలో శిస్తులు వసూలుచేయ ఆపుచేసినారు. కరువుపనులుకూడా ప్రారంభించినారు గాని వారు ఎంతమందికి పనికల్పించగలరు? వారు యిచ్చుకూలి అతిస్వల్పముగా నుండుటచేతను, పనులు చేయుచున్న స్థలము చాలాదూరముగా నుండుటచేత సరియైన ఆరోగ్యములేక, చంటి పిల్లలకు త్రాగుటకు పాలులేవు. వారిలపై దయను చేయుటకుకూడా తల్లిదండ్రులకు ధనము లేని కారణమున వారితరుపున నేను ప్రార్థించడము ఏమనగా, తోటిమానవులు కష్టములలో యిమడుకొని యున్నారు, మానవప్రేమ, మానవ సేవయే దైవసేవగాన తమరందరు గుర్తించి, యీమహావిపత్తు వారికి వాటిల్లినది గాన తగినంత మట్టుకు ధనసహాయము చేయవలెనని విన్నవించుచున్నాను. మాకమిటీఆఫీసుకు పంపుకోనవచ్చును.

పై విలాసము—బుర్రా సూర్యనారాయణ మూర్తి, రాజవీధి పర్లాకిమిడి అని వ్రాసిన చేరును.

దుశ్శా సూర్యనారాయణ రెడ్డి.

"దక్షిణ కాశి" శ్రీ బుగ్గ దేవాలయము

ఈ ఆలయము గాలవమహర్షివల్ల ప్రతిష్ఠింపబడి ఐదు జలధారములు అంతర్వాహినిగా కాశి, గయా, గంగ, భవాని, మణికర్ణిక అను నామములతో ప్రవహించుచున్నది. యిందు శ్రీ అన్నపూర్ణ విశాలాక్షీ సమేత కాశీ విశ్వేశ్వర, కాలభైరవ, శ్రీదేవి, భూదేవి సమేత శ్రీ ప్రయాగ మాధవస్వాముల విగ్రహములు ప్రతిష్ఠింపబడి యున్నది.

యింకను కాశీక్షేత్రములో యెట్లు నిర్ణయింపబడి యున్నదో తదాది విశిష్యములు యిచ్చట యేర్పాటుపబడి యున్నది. యిందలి తీర్థంబులు అమృతోపమానతుల్యంబై సర్వపాప భంగమును కలుగజేయునంతటి వైభవమును పొందియున్నవి. లోకులనేకులు మృతిజెందినవారి అస్థుల నిచట నిక్షేపము గావించి శాశ్వత కైవల్యమును పొందింప జేయుచున్నారు.

యింతటి గొప్ప పుణ్యక్షేత్రము యీ చిత్తూరు మండలి యందెచ్చటను గానరాదు. యీక్షేత్రము అనాదిగ చాల జీర్ణావస్థయందుండి ప్రస్తుతం 8 సంవత్సరములవారు శ్రీ దామరపాకం జి. రంగయ్యరెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద శ్రీ బుగ్గదేవాలయ జీర్ణోద్ధారణ కమిటీయను పేరన కొంత జీర్ణోద్ధారణము జరిగి శ్రీకాంచీ కామకోటి పీఠాధిపతి జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్య స్వాముల వారగు శ్రీ శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వాములవారి యాజమాన్యమున కుంభాభిషేక మండలాభిషేకములు జరిగి తదాది సక్రమ పూజావిధానములతో నలరారుచున్నది.

శ్రీ స్వాములవారు యీదేవాలయమునకై సుమారు వేయి రూప్యముల సహాయ మొసర్చిరి.

యీక్షేత్రమునకు రాగల యాత్రికుల వసతికై కీ॥ శే॥ టి॥ బి॥ బో. మునుస్వామి నాయుడుగారి స్వహస్త శంఖుస్థాపనతో యీపాంత్యపు ప్రముఖులు కొంతమంది కొన్ని కట్టడములు కట్టించి సంపూర్ణము చేయక కాలహరణము చేయుచున్నారు. యీరీతిగా యికను 2, 3 సంవత్సరములుండిన సర్వమును భూసమానమగును గాన తత్ప్రయత్నములు నిర్విఘ్నముగ త్వరలో పరిపూర్ణము చేయవలయునని కోరుచున్నాను.

1934 జనవరి మొదలు హెచ్. ఆర్. ఇ. బోర్డువారి అజ్ఞక్రింద ముగ్గురు ట్రస్టీల నేర్పరుపబడి వారి యాజమాన్యమున యీదేవాలయము పరిపాలింపబడుచున్నది. ఇటువంటి పుణ్యక్షేత్రమును పాఠకులందరు నేత్రోత్సవముగ దర్శించి బ్రహ్మానందము పొంది యిహపరసుఖముల బడయుదురని కోరుచున్నాను.

నల్లూరి సుబ్రహ్మణ్యం.

తీర్థపుట్టువాసి.

సనాతన ఆయుర్వేద ఫార్మసి, నాయుడుపేట

(1) గనేరియా మిక్చర్:—5 దినములలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. వెల. 1—0—0

(2) జ్వరకేసరి:—అన్నివిధములైన జ్వరములను నమ్మకముగాపోగొట్టును ,, 1—12—6

(3) గృహసంజీవిని:—పైపూతకు, లోనికి పుచ్చుకొనుటకు పనికి వచ్చును. అనేకవ్యాధుల నివారించును. ,, 0—10—0

(4) నైట్ పిల్స్:—సుఖవిరోచనకారి. మలబద్ధకమును పోగొట్టును. ,, 0—2—6

(5) గోరోచన మాత్రలు:—బిడ్డలకువచ్చు అన్నిజబ్బులకు వాడ తగినసంజీవిని ప్యాకెటు ,, 0—2—6

పోస్టేజి ప్రత్యేకము:—వాడవలసిన విధానము మందుతో పంపబడును.

ఏజంట్లు కావలెను. మంచికమీషన్ యివ్వబడును.

ఆర్. ముద్దుకృష్ణయ్య, ఆయుర్వేద డాక్టరు,

నాయుడుపేట, నెల్లూరు జిల్లా.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు: పల్లెటూళ్ల ఘోష

మునగ నెల్లూరు.

ఈగ్రామం పొలూరుతాలూకాలోనిది. క్రీశ 1822 స్నలో శ్రీ కాళహస్తి జమీందారువద్ద నుండి వెంకటగిరివారు కొనుగోలుచేసిరి. అప్పుడు ఇది కోరు గ్రామముగనుండెను. వెంకటగిరివారు కొన్నతర్వాత 1822 స్న మొదలు 1827 స్న వరకు కోరు తీసుకొనెడివారు. సంవత్సరమునకు 30 పుట్ల ధాన్యముకంటె యెక్కువ కోరువచ్చియుండలేదు. 1328 ఫసలీలో ఎస్టేటువారు పట్టాబంది చేసుకొనవలెనని రైతులను నిర్బంధపరచగా చెర్వును మరామ్మతు చేయింకే పట్టా బందిచేసుకొనమని రైతులు తగాదాపడిరి. దివాన్ పేష్కారుగారు పట్టా బంది చేసుకొనిన యెడల త్వరలో మరమ్మతు చేయబడుననియు, లేనిచో ప్రక్క గ్రామములవారికే పట్టాలను యివ్వబడుననియు భయపెట్టగా, దిక్కులేని రైతులు హెచ్చు రేట్లతో పట్టా బందిచేసుకొనిరి. కాని చెర్వు రిపేరుమాత్రం గుండుసున్న అయినది. గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటన్నట్లు, చెరువుకువచ్చు వరద కాలవ షుమారు 13 సం॥ క్రిందట తెగిపోయి పారకవచ్చు నీళ్లన్నియు కాలంగికి పోవుటయే గాక చెర్వులోనినీళ్లు సహా తిరిగిపోవుచున్నవి. 12 యేండ్లగా రైతులు వ్రాసుకొన్న అర్జీలు లెక్కలేదు. కిస్తు వసూలు కాలములో తహశీలుదారు గారువచ్చి యీ చెర్వు రిపేరువిషయమై దివాను గారు కలవరిస్తున్నారని తీయనిమాటలుచెప్పి కిస్తు రాలకొట్టుకొని పోవుచున్నారు. చెర్వును రిపేరు చేయకపోయినచో మాగాణి కిస్తును, మెట్టకిస్తుగా మార్చవలయును.

—ఒకరైతు.

ఓజలిగ్రామం.

ఈగ్రామము నాయుడుపేట తాలూకాలోనిది. దీనికి 5 చెర్వులుకలవు. పంట యు 1 కి 4 తూములు. సకాలమునకు వర్షములు బాగుగా కురిసినప్పటికిని, చెర్వులకు సరియైనతూములుగాని, కట్టలుగాని లేకపోవుటచేత వర్షము కురిసియు లాభములేకున్నది. "గుడ్డియు గుడ్డికైనను దానాలో తక్కువలేదట్లు" చెర్వు అటువంటి స్థితిలోనున్నా కిస్తులుబాధమాత్రం తప్పదు. ప్రతిసంవత్సరం పైరువెన్నుకు వచ్చినపుడు నీరు చాలక గింజలు తరకపై యు 1 కి 4 లేక 5 తూములు ఫలితముచేతికిచిక్కుచున్నది. పండినగింజలు 2 వాయిదాల కిస్తుకు సరిపోగా, మిగత 2 వాయిదాలకు భూసబుత్రు తెగనమ్మి కట్టవలసివస్తున్నది. చెర్వు రిపేరుచేయుమని ఎస్టేటువారికి పెట్టిన అర్జీలకన్నిటితో ఒకచెర్వు అయిన రిపేరుకాగలదు. మేడిపాలు విడిచిపెట్టి, కోగును కిస్తు బాకీలకు చెల్లపెట్టుకొమ్మని చేసిన ప్రార్థనలు అరణ్య రోదనమువలెనని. ఇవ్విటి కష్టములు సహింపజాలక అనేకమంది రైతులు యితర గ్రామములకు వెళ్ళసమకట్టియున్నారు. ఈగ్రామ ప్రోలు రు 10,000 లు. ఈసంవత్సరము పశువులకు త్రాగ్గుటకైనా నీరుండక నష్టపోవుచుండుటచేత, పశువులను యితర ప్రదేశములకు తోలవలసి వచ్చెను. ఎస్టేటు వారి హృదయమెంత కరుణారసపూరితమయి నదో తెలియకున్నది. దివాంజీగారు నేరులోవచ్చి తనిఖీచేసి మెట్టకిస్తు వసూలు చేయవలసినట్లు ఉత్తర్వు గావించవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

—ఓజలి రైతులు.

చల్లపల్లి యెస్టేటు ప్రభువులకు.

గతమాసము కృష్ణాపత్రికలో యెస్టేటుదివాను గారైన రావుసాహెబు జంపాల వెంకటేశంగారి పరిపాలనమునుగూర్చి గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు వ్రాసిన వ్యాసములకు శ్రీ రాజాగారిచ్చిన సమాధానము దివానుగారి నిర్దోషిత్వముకన్న రాజాగారి మొగమోటమునే ఎక్కువగా వెల్లడించుచున్నదని అంతా అనుకొంటున్నారు. రాజాగారు గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు వ్రాసినయెస్టేటు ఆదాయవ్యయముల అంకెలు సరియయినవి కావన్నారు. నిజమే! ఒకట్లు పదుల స్థానాల్లో తప్పులున్నా యుండవచ్చు. ఈఅంకెలగోడవ రయితులకంతగా అక్కరలేదు.

కాని, దివానుగారు ఏవ్యయము చేసినను తమ సంప్రదింపుతోనే చేసియుండిరి గాని స్వతంత్రించి చేసియుండలేదని సెలవిచ్చారు రాజాగారు. అయితే శ్రీకాకుళం మొదలగు గ్రామముల్లో తమతాబేదార్లు కిస్తువసూళ్ళకు వచ్చినప్పుడు తెంటుపొలములేక దమ్మిడి కిస్తుగూడ నియ్యఃవుసరములేనివారి ఆస్తులను జప్తుచేసి ...రు మొబునెట్టుకొన్నపుడు వారిని తిట్టి కొట్టుటమేగాక పైపెచ్చు క్రిమినల్ చార్జీలిచ్చినపుడు యితర కార్యములులేని ఎదురు కేసులుపెట్టి ఎస్టేటుసొమ్ము ఖర్చుపెట్టునపుడు తమసంప్రతింపులతోనే ఖర్చుపెట్టబడినదా? తమఎస్టేటు రయితుల మహజర్లలోను బ్రహ్మయ్యగారి వ్యాసములలోను పేర్కొనబడిన దివానుగారి ప్రజాపీడన కార్యములుగూడ తమ అంగీకారములోనే జరిగినవా? తెలిసికొనవలెనని చాలమందిరయితులు ఆదుర్దాగాయున్నారు. దయయుంచి ఏ పత్రిక ద్వారాగానైనా తెలియజేస్తే వందనము లర్పిస్తాము.

కర్రా వెంకటేశ్వరావు.
ఎస్టేటురైతు.

బురదగాలి కొత్తపాలెం.

ఈగ్రామం మల్లాం తాలూకాలోనిది. 1339 ఫసలీలో ధాన్యపట్టా బందిచేసి యు 1 కి ముత్తుమున్నా, 1840 ఫసలీకి ముత్తుము పాల్గుమంత లున్న యివ్వవలసినదిగా తీర్మానించబడెను. కాని 1341 ఫసలీలో యీప్రకారం వసూలు చేసుకొనక ధాన్యపుక్రయం కట్టుకుంటూ యు 1కి రు 6-8-0 లు ఎస్టేటువారు వసూలు చేసుకొన్నారు. ఈఅవస్థపడలేక తిరుగా 1341 ఫసలీలో రొఖ పట్టాబందికిమార్చమని రైతులు గగ్గోలు పెట్టగా, రు 6, 7, 8, 9 ల కిస్తులో 4 తరములను నిర్ణయించిరి. కాని ఆలిస్టుప్రకారం కిస్తు వసూలు చేసుకొనక మొత్తముమీద యు 1 కి రు 7-8-0 ల వంతున కొన్నగాక 1341 ఫసలీ నుండి యిప్పటికివరకు వసూలు చేయుచున్నారు. ఇదియేమిన్యాయమో తెలియకున్నది. చెర్వుస్థితి చూస్తే కడుపుమండుతుంది. రిపేరు ఎప్పుడు చేశారో తెలియదు. లెఖల్లో యీగ్రామం చెరువు అధారమనివుంది. ఆశ్లేష, మఖ, కార్తెలలో పైరువేసి ఉత్తర, హస్త, చిత్త కార్తెలలో తగువర్షము కురిసినచో పైరుఫలించును గాని లేకపోయిన చిక్కించుకొనుటకు ఆశలేదు. ఈగ్రామస్థితి యిట్లుండగా, కిస్తువసూలు బాధచెప్పవలసినదికాదు. రైతులు మొదలు అధికారులు ఆలోచించుటలేదు. ఇంతటనైనా తరములప్రకారం కిస్తువసూలు చేసుకొనవలయునని ఎస్టేటు వారిని కోరుచున్నాము. మొత్తంమీద రు 7-8-0 వంతున వసూలు చేయుట అక్రమం.

—బాధపడురైతులు.

ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు

అమెరికా

జనాభా 12 కోట్ల 26 లక్షల	98 వేలు
ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీల సంఖ్య	1100
అగ్ని భీమాకు పనిచేయు ఏజంట్లు	4 లక్షలు
జీవిత భీమాకు	135 వేలు
ఆకస్మిక విపత్తులకు ...	140 వేలు
1100 భీమా కంపెనీలలో పనిచేయు ఉద్యోగియులు గుమాస్తాలు వగైరా	2 లక్షలు
మొత్తం 8 లక్షలు 75 వేలు	

ఒక్క ఇన్స్యూరెన్సు వ్యాపారంమీద అమెరికాలో దమారుమి 9 లక్షలమంది జీవిస్తున్నారు. సగటున ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 5 గురు చొప్పున 9 లక్షల మందివల్ల 45 లక్షలమంది పోషింపబడుచున్నారు.

ఇండియాలో చూచారా?

జనాభా 39 కోట్ల 29 లక్షల 86 వేల 876 మంది.

1932 ఆఖరు కంపెనీల సంఖ్య.

స్వదేశి కంపెనీలు	169
విదేశి కంపెనీలు	150
ఏజంట్లు, ఉద్యోగియులు	60 వేలు.

బంగారు ఎగుమతి.

మార్చి 9 తేదితో ముగియు నారము వరు 1,25,89,298 లు విలువగల బంగారము బొంబాయినుండి లండనుకు ఎగుమతి చేయబడినది. ఇంగ్లాండు దేశముబంగారు ప్రమాణము విడనాడినది మొదలు నేటివరకు లండనుకు పంపబడిన మొత్తము విలువ రు 2,23,85,83,141 లు అగుచున్నది.

* * *

కలరా

భీతినొందకుడు! భీతినొందకుడు!!

మాయొక్క "విషూచీ విధ్వంసినీ, కర్పూర సారము" అను నీ రెండు ఔషధములను కలరా తగిలిన వెంటనే వాడినచో ఒకటి రెండు మోతాదులతోనే వాంతి భేదులను నిలిపి ప్రాణా పాయమునుండి కాపాడును.

ప్రాణరక్షణకై ప్రతి యింటియందొక సెట్టు నుంచుడు.

నేత్ర రోగములకై మీరు భయపడనేల?

విశ్వనాథం సుబ్బరామ వైద్యగారిచే

కంటి కలకలు, పొరలు, చుక్కలు, దురదలు, దుర్మాంసములు, రేచీకటి, మొదలగు కంటి వ్యాధులను, అంజన, తర్పన, ఆశ్చ్యోతన, లేపన, నస్య శిరోవస్తి, షాళనాది, చికిత్సా విధానములచే త్వరగా కుదుర్చుకొనుడు.

ప్రతి ఉదయము 8 గంటలకు బ్రాంచి వైద్యశాలవద్ద వైద్యగారి సలహా పొందుడు.

విశ్వనాథం సుబ్బరామయ్యగారి

నిరీక్షణక్రింద శాస్త్రీయముగా తయారైన ఆయుర్వేద ఔషధములు సరసమైన వెలలకు మావద్ద లభించును.

వంటు ఔషధములు	అంజనములు
కజ్జలి ఔషధములు	లేహ్యములు
ఆసవారిష్టములు	భస్మములు
క్వాథచూర్ణములు	తైలములు

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద వైద్యశాల

హెడ్డాఫీసు — బ్రాంచి

కోవూరు — ట్రంకు రోడ్డు, నెల్లూరు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఇండస్ట్రియల్ అండ్ జనరలు అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

8, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

1933 అభివృద్ధిదశ.

నూతన వ్యాపారము	రూ	17	లక్షలు.
చెల్లించిన క్లెయిములు	,,	2	లక్షలు.
సంవత్సరాదాయము	,,	2¼	లక్షలు.

"కంపెనీ నిర్వహణ చాకచక్యమునకు కంపెనీ వారిని ప్రశంసింపక తప్పదు. ప్రస్తుతపు పాలసీదారులు రాబోవు పాలసీదారులు కంపెనీ పరిస్థితులకు గర్వించవలసిన అవకాశము కలదు" అని ఆక్చ్యుయరీ కె. బి. మాధవగారు ప్రశంసించియున్నారు.

ధారాళమైన కమీషను వేతనముపై పలుకుబడిగల ఏజంట్లు కావలెను.

యమ్. యస్. ఆర్. ఎ. గు...

...ప ఏజంటు

శ్రీ సి. రామలింగారెడ్డి గారి యుపన్యాసము

చెన్నపురమున జరుగుచున్న శాసనసభ బై యెలక్షను సందర్భమున యీనెల 10వ తేది సాయంత్రము మద్రాసునందు శ్రీ. సి. రాజగోపాలాచారిగారధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభయందు శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిట్లుపన్యసించిరి.

“నేను నాకు మీరొసంగిన గౌరవమునకు హృదయపూర్వకముగ కృతజ్ఞుడను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభపట్ల తమకుగల యభిమానము రాగము లకియ్యది నిదర్శనముగా నేను భావించుచున్నాను. కాని, మీ యాత్మవ్యక్తమును వ్యక్తిపరముగా గ్రొనునంతటి యహంభావము కలవాడను కాను. ఒక్క విషయము మాత్రము మనవిచేయనిండు. కాంగ్రెసు మహాసభపట్ల మీకుగల యుత్సాహము కేవలము కరతాళధ్వనులతో ముగియరాదు. మీ హృదయపూర్వకముల తొణకవలెను. మీ నడత, మీ శీలము, మీ చిత్తము మీ జీవిత సర్వస్వమును కాంగ్రెసు భక్తి, ప్రభూర్ణము కావలయును. అట్టివి నిర్మలభక్తి, ప్రేమలకు తార్కాణముగా రామన్న చెన్నపట్న బై ఎలక్షనులో మీరందరును కాంగ్రెసు ప్రతినిధియగు శ్రీమతి అనంత రుక్మిణమ్మగారు అఖండవిజయ మందునట్లు పనిచేయవలెను. బై ఎలక్షను గురించి నన్ను పన్యసింపవలసినదిగా నామిత్రులు శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారిగారు కోరినపుడు నే నేమి చెప్పగలను? ఏదియేని చెప్పుట కవసర మేమి కలదు? అను నీరెండు ప్రశ్న లడిగికొంటిని. ఎందుచేతననగా ఈ ఎన్నికయందు ఒక పక్షమున పోటీ చేయుచున్నది అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభ. కాంగ్రెసు మహాసభకు నాబోంట్లు శిఫారసు అవశ్యకమని తలంచునంతటి అవ్యక్తుడను నేను గాను. (నవ్వు) ఇక ఆ కాంగ్రెసు మహాసభకు నాయకులెట్టివారు? రాజేంద్రప్రసాదుగారు అధ్యక్షులు, భూలాభాయి దేశాయి, డాక్టరు అన్సారీ అబ్దుల్ కలాం ఆజద్, రాజగోపాలాచారి, టి. ప్రకాశం వంటివారు నాయకులు. వీరి పాదధూళి శిరమున దాల్చుటకును నే నర్హుడ నగుదునో కానో! అట్టి నాయోగ్యతాపత్రము కాంగ్రెసునకును వలయునా? ఇక కాంగ్రెసు ప్రతినిధిగా పోటీచేయుచున్న వారెవరు? దేశమునకై పడరాని యిడుముల బడినప్పటికిని మొక్కవోని ధైర్యముతో దేశహిత కార్యములను ఎల్లవేళల నేమరక నిర్వర్తించు వీర నారీశిరోమణి, సోదరి శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారు. శ్రీ లక్ష్మీకాంతరమణుని యమ శిరోభూషణము. ఉప్పు సత్యాగ్రహోద్యమ సందర్భమున యావద్భారత దేశమునకును మొట్టమొదట కారాగారమున కాలిడిన త్యాగశీల! భారత మహిళామణు లందర కంటెను అధిక కాలము కారాగారశిక్ష ననుభవించిన మహనీయురాలీమెయే! ఇట్టి అమూల్య సంపన్న కాంగ్రెసు ప్రతినిధియైయుండ అంతకంటెను కలవారెవ్వరని ఏ పక్షమునకు చెందిన వారైనను ఈ యమకు ప్రతికూలముగా వచ్చుటకు లోనగునంతటి ఆశ్చర్యమును చేయజాలుదురు?

కాంగ్రెసు - యితర పక్షములు.

ఇతరపక్షముల వారందరును కాంగ్రెసులో చేరవలసినదిగా రాజగోపాలాచారి గారడుగడుగున కావించు విజ్ఞప్తులతో నే నేకీభవించుచున్నాను. కాంగ్రెసు పక్షమున నిల్చునట్టి ప్రజలను సమకూ[illegible] ఎన్నికలలో [illegible]యము బడయుటయే ఇందలి [illegible]ముకాదు. అప్పుడప్పుడు బడి అంధకారావృ[illegible] నెనుకమాసికొని కాలము గడపు నభాగ్యు[illegible] మహాసోదరులపట్ల జాలియు పక్షమువారికలంబింపవలసిన సహజ వైఖరియైయుండును. ఏ మాత్రము అవకాశమునుండి నప్పటికిని ఇతరులను కాంగ్రెసు మతమునకు త్రిప్పికొనుటకు ప్రయత్నము చేయుచునే యుందురు. అన్ని యుపాయములును విఫలమైన పిమ్మటనే ఇతరులను ప్రతిఘటించుట తప్పనిసరియగును. ప్రభుత్వమువారియందు వైరము హృదయపరివర్తన గలుగజేయవలెననియే కాంగ్రెసు వారాశించుచున్నారు. అందుచేత, మితవాదులు, లిబరల్ మిత్రులు, జస్టిసు పక్షమువారును కాంగ్రెసులో కలిసి పనిచేయవలసినదిగా కోరుటకు మనకు హక్కుగలదు. కాంగ్రెసు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును, శాసనసభా బహిష్కరణమును వదలివేసినచో కాంగ్రెసుపక్షమున చేయుటకు తమ కభ్యంతరముండదని మిత్రులు కొందరు ఇదివరలో పల్కుచుండుట నే నెరుంగుదును. పదునాలుగు వత్సరముల విదేశ ప్రభుత్వముతో నిరుపమానమైన స్వాతంత్ర్య పోరాటమును సాగించిన యనంతరమిపుడే, శాసనసభా కార్య విధానమును కాంగ్రెసు కార్యక్రమమం దొకయంగముగా నామోదించెను. కాని, ఇప్పుడు కొందరు మిత్రులు సూచించువాదన వినిన మీకే నవ్వురాగలదు. వారేమందురా? “సరి మీరీమార్పులను కావించితిరి కదా! మాతో మీరెందుకు చేరరు? అనిరెదరు. ఈ మహనీయులలో చేరవలసిన వారెవ్వరు? అఖిలభారతమునకు చెందియున్న కాంగ్రెసు మహాసభవారు! ఎవరిని చేరవలయును? ఈవాదమునందలి సారాంశమును తరచిచూతుము. దీనియర్థ మేమనగా అఖిల భారత కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడగు బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు మన బొబ్బిలి రాజాగారి అనుచరుడు కావలెను! (నవ్వు) డాక్టరు అన్సారీ భూలాభాయి దేశాయి ప్రభృతులు మన మిత్రుడు పి. టి. రాజనుగారి తాబేదారులు కావలయును! నాయకమణి యగు టి. ప్రకాశం పంతులుగారు కుమారస్వామి రెడ్డిగారి భృత్యుడు కావలయును! (నవ్వు) ఇంకను ఇందలి యథార్థ స్వరూపమును పరికించి చూతుము? అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభ దక్షిణ భారత లిబరల్ ఫెడరేషన్ యొక్క అఖిలభారత శాఖగా మారవలెనుగదా! (నవ్వు) మొత్తము భాగమును పరిగ్రహింప వీలగును గాని, భాగమే మొత్తమును మ్రింగుటకు సాధ్యమగునా? అట్లు మ్రింగినా అజీర్తి కలిగి, కడుపు బ్రద్దలుకాక తప్పునా?

ప్రత్యర్థి యెట్టివారు

శ్రీ రుక్మిణమ్మగారితో పోటీచేయుచున్న ప్రత్యర్థి యెవరు? నామిత్రుడు రంగరామానుజం గారు. అతడు పేరు, ప్రఖ్యాతి, కలవాడే! చదువుకొన్నవాడే! అంజారి చినరామయ్యకంటెను కొంచెము మెరుగైనవారి నెక్కడ సంపాదించ గలిగినందులకు జస్టిసు పక్షమువారిని నేనభినందించుచున్నాను. (నవ్వు) వ్యక్తిపరముగా రంగరామానుజంగారికిని నాకు మిత్రభావమే తప్ప అన్య మేమియును లేదు. అతడింకను యువకుడు. రాజ్యాంగవిద్యలం దారితేరినవాడుగాడు. ఇంకను విద్యలను, అనుభవమును సాధింప నేర్వగలవాడు! కావున వారికింకను పాఠమును బోధింపవలసిన వారు మీరలే! (నవ్వు) మరల మరల చెప్పవలసిన యవసరము లేకుండునట్లు మీ రా పాఠమును బోధింపవలెను.

ఇక వీరిని నిలువబెట్టిన జస్టిసు పక్షమెట్టిదో మీ కెరుకయే. క్రమముగా ఆపక్షము వెన్నవలె కరగి పోవుచున్నది. ఈ నిర్మాణక్రమము అదెట్టిదనో, పదకో మనము చెప్పజాలము. కాని జస్టిసు పక్షము తనకు చిక్కిన యవకాశముల నేమాత్రమును దేశశ్రేయస్సునకు వినియోగింపజాలక పోయెననుట నిర్వివాదాంశము. ధర్మమును త్యజించి, పరాధీనబుద్ధితో దేశసేవచేసి బాధలనందినవారియెడ సానుభూతియైన చూపజాలకపోయిరి. యింగ్లీషు వారింగ్లీషు వదలి సంసారములలో చెరసాలల కేగినవారి యిడుములను తీర్చుటకు వేలు కదల్పనైన కదల్పరైరి.

జస్టిసుపక్షము నిపుణు, దేశసంసోఖ్యములు భావించుచున్నారు. (నవ్వు) అసలు కొందరు వైద్యులు ప్రతి గుణములకును పరిస్థితులు విమర్శించెనని చెప్పుచున్నారు!

ఇప్పుడే పక్షము పునర్నిర్మాణము చేయుచున్నారనెడి వదంతులను బయల్వెడలుట సహజమే. ఈబూటకపు పునర్నిర్మాణములను గాంచి మోసపోవలదని ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నాను. ఇటీవల జస్టిసు ప్రజాపక్షమువారు తాము తిరుగ జస్టిసుపక్షములో చేరగలందుల కొన్ని షరతులను విధించుచు బొబ్బిలిరాజాగారికి లేఖవ్రాసిరి. అందుకు బొబ్బిలి రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమంపిరో లేదో నాకు తెలియదు. వారేమని ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చిరో నే నెరుంగవలసిన వాడకాను. 1922 సంవత్సరములో అటువంటి ధారాళమయిన కార్యక్రమమొకటి ఆమోదింపబడెనని నాజ్ఞాపకము. కాని అది సాగినదికాదు. దానిని అమలుజరుపనిచ్చిన వారుకారు. ఇట్టివేళలందు విపరీతమగు ఉన్నతాశయములతో బ్రహ్మాండమంతయు కదల్చివేసెదమను ఉత్తగనుమార ప్రగల్భముతో ప్రకటనలు కావించుట సహజమే కాని వాండ్రయొక్క విలువ వ్రాసియిచ్చువాని స్థితిని బట్టి నిర్ణయమగును. కావున ఆడంబర సహితములగు ప్రకటనలను, కార్యక్రమములను జూచి భ్రమింపరాదని హెచ్చరించుచున్నాను. అభ్యర్థులను నీవది చేయుదువా ఇదిచేయుదువా యని ప్రశ్నించుట ఆచారమయినది. మంచిదే. కాని యుక్తిగలవాడయ్యానేని “ఇది యది యననేల నేనన్నిటిని చేయ సమర్థుడ”ని అభ్యర్థి వాగ్దానములను చేయును. 120 మంది యుండెడి సభలో ఒక్కడు నేమిచేయజాలును? కావున అభ్యర్థిని పట్టిగాదు, అతని నిలువబెట్టెడి పక్షమును, ఆ పక్షముయొక్క చరిత్రను పరికించి మీ సమ్మతుల నొసంగుడు.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులరగు మీ రేమివాగ్దానము చేసెదరని నన్ను, రుక్మిణమ్మగారిని మీరడిగెదరేని నాసమాధానమేమనిన “కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను దలదాల్చి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వర్తింతుము. అంతకు మించి మేమేమియు వాగ్దానము చేయజాలము” కాంగ్రెసు తన కార్యక్రమమును పాలించునని పూచియేమి? అని మీ రందురేని “కాంగ్రెసు పూర్వచరిత్ర నవలోకింపుడు” అనియే నాసమాధానము. కాంగ్రెసు కంటెను ఉత్తమమైన సంస్థను మీరు కనిపెట్టజాలుదురా? మాటవరుసకు వెలుపలనున్నను, లోపలనున్నను గాంధి మహాత్ముడు కాంగ్రెసులోనివాడే! రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముద్వారా భారతదేశమున కార్థిక స్వాతంత్ర్య మొనగూర్చి భారతీయులకు సైనికశాఖయందు, నావికదళమందు నితరత శాఖలందున్నతోద్యోగములను కల్పించియు, వ్యాపారమును పరిశ్రమల నభివృద్ధి పొందించియు, దేశమును సంపత్కరముగా జేయవలెనని కాంగ్రెసువారు పాటుపడుచున్నారు. భారతీయుడు తన మాతృదేశమును ప్రేమించుటయే గాక, మాతృదేవతను జూచి గర్వించుటకును నేర్చుచున్నారు. గాంధి మహాత్ముడీయాత్మవిశ్వాసముగనే ప్రజలకుద్బోధించి యుండెను. భారత ప్రజకొక అర్థము ప్రసాదించినవాడు మహాత్ముడే! మహాత్ముని యుద్యమమందు సంపూర్ణముగా మనము సాఫల్యమునకు పోయినను వారి ప్రయత్నముల [illegible]మాత్రమైనను తోడ్పడుట భారతీయులందరి ధర్మముకాదా? స్వాతంత్ర్యము [illegible] పరాధీనతను బాపుటకొరకై కాదా?

చిత్తూరు బై ఎలక్షన్

అంజారు రామయ్యగారిని జస్టిసు కాండిడేటుగా నిలిపారు. వీరికి ప్రొపోజరు రాజా పానుగంటి పార్థసారథి నాయనంగారు. సెకండరు వెనుక కాళహస్తి కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుగా నుండిన పానుగంటి వెంకట రంగానాయనింగారు.

ఈ కాండిడేటు వెంకటగిరిలోని కీ॥ శే॥ పల్లేల సుబ్బరామయ్య, జగ్గయ్యగార్లకు బావమరిది. వీరందరు సం॥ 1-కి రు 36 లు వేతనముగల గొప్ప కుటుంబీకులు. వీరి దగ్గర బంధువు నాయుడుపేటలో బండి తోలుచున్నాడు. వెంకటగిరిలోని బంధువులు జమీందార్ల ఉచ్ఛిష్టాన్నభుక్తులు. వీరన్నను జమీందారుని నౌకరు. నెల 1 కి రు 3 లు జీతము. జమీన్ రైతు ప్రతినిధియన్నమాట అర్థము.

ఇదంతయు బొబ్బిలివారివారి తంత్రము. ఈ 9 తేది బడ్జటు సెషనుకు రెడ్డిగారిని రాకుండా చేయవలెననియు, ఈ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం సెషన్ కే ఈ యుద్ధముని రానిచ్చిన తన మంత్రిత్వము “ఏ తత్ త్రిలోదకన్నమః” అని నువ్వులు నీళ్లు వదలవలసి యుండుననిగూడా భయపడ్డాడుపాపం!

ఏమైతేనేం. ఏప్రేలు 2 తేది ఎలెక్షన్ జరిగి తీరాలిసిందే! ఓటర్లెల్లరు ఆ తేది పోలింగు స్టేషనులకువెళ్లి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి శ్రీ రెడ్డిగారికి ఓట్లనివ్వవలెను.

మనము అశ్రద్ధచేసి పోలింగులకు వెళ్లననసరము లేదనుకొన్నచో జమీందార్లు ఏ కొలదిమందినో తీసుకపోయి ఓటు చేయించినచో అప్పుడు ఇబ్బందికాగలదు. కావున వీలున్న వారందరు ఆనాడు పోలింగు స్టేషనులకువెళ్లి రెడ్డిగారికి ఓటుచేసి రావలసినదిగా కోరుచున్నాము. —చిత్తూరు వాసి.

తిరుపతి యాత్రీకులకు సౌకర్యములు

తిరుమల తిరుపతికి వచ్చు యాత్రికులకు తిరుపతిలోను, తిరుమలలోను శ్రీ మహంతువారి సత్రములందు ఉచిత బస వగైరా వసతులు ఇవ్వబడుచున్నవి. కొండమీద మహంతు మఠాధికారులగు శ్రీస్వామి నారాయణదాసుభావాజీ, శ్రీస్వామి రఘువరదాసు భావాజీగార్లున్ను తిరుపతియందు శ్రీమహంతు మఠాధికారులైన శ్రీస్వామి చైతన్యదాసు భావాజీవారిన్ని కనుగొన్నచో ఉచితముగా సౌకర్యములు కలుగజేయబడును. యాత్రికులెల్లరు యీ సౌకర్యములను పొందవచ్చును.

యువతి బిడ్డను చంపుట.

బాడియానాయుడు 22 సంవత్సరముల వయస్సుగల బాల్ యువతి అవివాహితయై యుండియు ఒకనిని ప్రేమించి గూఢముగ అతనితో వర్తించుచుండెను. శిశువుని గాంచిన 4 దినములలో ఆతని పుత్రుడు బయటపెట్టబడునని బెదరిపగా, ఆ యువతి యాబిడ్డను నాశ్యకెసెను. ఆమెకు నాశ్యశేష ముక్తి ఉరిశిక్ష విధింపబడెను.

కొరడా దెబ్బలు:

(విమర్శకుడు.)

బొబ్బిలిదొర ఓడిపొయ్యే ఆటకంతా రామయ్యనో, భీమయ్యనో పెడతాడు. వెనకటికి కొసరాజు రామయ్య దొరికితే నేడు అంజూరు రామయ్య చిత్తూరుకు, భీమయ్య అనంతపురానికి దొరికారు ఈ గండం గాయడానికి. "అవని తం బి నానా," అన్నట్లు అందరికి తిరుక్షౌరమే తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని మహాత్మ్యమువల్ల.

* * *

యకరముకు రు 35 లు నడుపుకునే బొబ్బిలిదొర రంగారాయని మంత్రిత్వం బోతే యకరానికి రు 80 లు దిగ్గొరిగే పల్లిపట్టు జమీందారు ముత్తయ్యశెట్టి ప్రభుత్వం వస్తుంది ఎడమచేతికి పురచేతికి ఉన్నంతభేదంతో, జమీన్ రైతులకు ఏం లాభమంటారు? ఔను నిజమేగాని తరతరాలుగా మూఢ నిరంకుశపు అనాగరకాచారపు జమీందార్ల ఊహాపోహలకున్నా విధలేక అప్పులకొచ్చిన ఎస్టేట్ల మెడగట్టుకొని ఈడులాడే జమీందార్లకు భేదముంది. ముత్తయ్యశెట్టి రెండో తెగకు సంబంధించిన దొరకాబట్టి ఈ నాటకం కొంతకాలం చూతాము ఎంత రుచిగా ఉంటుందో?

* * *

ఈమధ్య గుంటూరులో జరిగిన సభల వృత్తాంతం చూచినవారికి గారడివాండ్లు మామిడి మొలక మొలిపించినకథ జ్ఞప్తి కొస్తుంది. నిన్న మొన్న గుంటూరు రావుగారు బొబ్బిలి దివాణంలో ఖుర్నీషు సలాములుగొట్టి కాంగ్రెసుపై ధ్వజమెత్తించి, నేడు అన్ని రాచకీయసభలే, అన్నీ కాంగ్రెసును తలదన్నే తీర్మానాలే! అంతా కాంగ్రెసుమయం జేసినంతనే జిల్లా ప్రజలు అంతగ్రుడ్డితనంగా విశ్వాసం జూపుతారా ముందువెనుక లాలోచించకుండా. ఇదంతావచ్చేఎలెక్షన్ల ఎత్తు. రావు అన్నాడటగదా, "ఈ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో కమ్మవారిలో కమ్మవారికి కొట్లాటబెట్టకుంటే వచ్చే కౌన్సిలు ఎన్నికల్లో అన్ని కులాలకు సున్నే కాబట్టి ఈ తంత్రం పన్నానన్నా"డట. చూచావా నియోగిబిడ్డ రాచరికపు చదరంగం. "ఎందుకురా టెంకాయచెట్టు ఎక్కావంటే, దూడ గడ్డికన్నా"డట. ఆ సమాధానం మాదిరే ఉంది రావుగారి సమాధానంగూడ. కాని మనకళ్లు గ్రుడ్డయితే లోకం కండ్లుగూడా గ్రుడ్డేనా?

* * *

జస్టీసు రాక్షసులకు వే[illegible] బలం తగ్గిపోయింది. ఏన్న [illegible]కొని రంగంలో ఒకినోళ్లంతా నెత్తిన కొంగ[illegible]

పెదపవని ఎస్టేటులో రైతుల కష్టములు

(అన్నాబత్తుల శ్రీరామమూర్తి)

ఇదివరలో ఈ యెస్టేటును గురించి రైతుల కష్టములు కన్నులారగాంచి పత్రికాముఖమున వెల్లడించియుంటిని. అందులకు రాజాగారు కోపపడుటకు కారణమేమి? ఖర్చులు తగ్గించుకొని ప్రజల కడు గారాబముతో పరిపాలించమని యేకదా నా ముఖోద్దేశము? వాస్తవముగ చూచిన జమీందారువారి ఆయ వ్యయములు రమారమి యీక్రింది విధముగ నుండును.

సంవత్సరాదాయము		40000
ఎస్టేటు పేష్కసు		13000
గ్రామాదుల స్టాఫుకు		4000
సంస్థానోద్యోగులకు	...	3500
దాసీ కాసాలు	...	2000
నీలగిరి ఖర్చులు	...	1000
మోటారు కారులకు	...	2000
కోర్టు ఖర్చులు	...	3000
సంస్థాన ఖర్చులు	...	12000
ఖర్చులు వెరశి		49500

చెరువుల మరంమతుకో?

ఇప్పటికి చెరువులు మరమత్తు చేయించి పది సంవత్సరములైనది. సాధారణముగా 3 పర్యాయములు నిండినసేగాని ఈ భూములు పంటనివ్వవు. ఇదియునుగాక, కొన్ని చెర్వులు నీరువచ్చినట్టే వ్యర్థముగ పోవుచుండును. తూములైనను బాగుచేయించెదరేమోయనిన అదియు ఎస్టేటువారికి లెక్కలేదు. అవును, పాపము, అసలులోనే లోటుపడుతుంటే ప్రజాసౌఖ్యమునకేమి వెచ్చింపగలరు. మొదట వారికర్చులు చెల్లినగదా ప్రజోపయోగకరములైన పనులుచేయించునది! వారికర్చులకే ఆదాయము చాలనప్పుడు పాపము వారేమి చేయగలరు.

సుకొని యేడుస్తున్నారు. మెట్టుకు జాలికరంగా నేడుంది ఈ కథావిధానం చూచే వారికి. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం నెగ్గితే బొబ్బిలి ఎస్టేట్లో పొంగళ్లు బెడతారట రైతుజనం.

* * *

అసెంబ్లీ అధ్యక్షపీఠం అందకపోయినా షణ్ముగం శెట్టిగారికి కొచ్చిన్ దివాను గిరి లభ్యపడింది. పరాధీన రాజ్యంలో అధ్యక్ష స్థానంకంటే స్వతంత్ర సంస్థానంలో దివానుగిరే మెరుగను కొన్నాడు అభావనావిరక్తిగా శెట్టి.

* * *

స్వర్గీయ నాయుడుగారి చరమ శ్వాసంలోని షరత్తులు బొబ్బిలిదొర నిన్న నేడు తెరలోపల అంగీకరించినట్లు నటిస్తున్నాడట చరమాధ్యాయ పఠనంలో, బ్రతికున్నప్పుడు బిడ్డకు ఒక టెంకాయ యివ్వలేక బిడ్డ జచ్చినప్పుడు టెంకాయలన్ని కొట్టి [illegible] శెట్టిమాకిరి రెడ్డిగా[illegible]ర [illegible] పెపమో నికరాని అని ప్పేట్లు జస్టీసు పక్షంవారి పాతసంచిలోసివే. ఉక్కయోగిస్తేగా రోగ నివారణయ్యేది.

బలవర్ధకౌషధము.

మధుఫలా

(రిజిష్టరు.)

దీనిని ½ ఔన్సు మొదలు 1 ఔన్సు వరకు వెచ్చని ఆవుపాలతో బాలురు, వృద్ధులు, యౌవనులు స్త్రీలు మున్నగువారలు పుచ్చుకొందగిన మంచి బలవర్ధకౌషధము యిది యొకటే.

—: ఉపయోగము :—

అత్యుష్ణము (ఉడుకు) మందాగ్ని, అరోచకము, పైత్యవాంతి, దగ్గు, ఆయాసము, క్షయ, యింద్రియ నష్టము, మేహ, ప్రమేహ వ్యాధులను పోగొట్టి, నరములకును కండరములకును పటుత్వ మిచ్చునట్టి టానిక్!

దీనితో తామ్ర వంగశాలీసాది చూర్ణమునుగాని, వాజీకరణ సింధూరమును గాని చేర్చిపుచ్చుకొనిన సుఖరోగములను బారదోలి యింద్రియపుష్టి నిచ్చును.

"మధుఫలా" స్త్రీలు సేవించిన, ప్రదరరోగములు (కుసుమవ్యాధులు) అమినోరియా, మెనోరేజియా, డిస్మనోరియా, లుకోరియా, మున్నగు వ్యాధులను బోగొట్టును. స్త్రీలు "మధుఫలా" సేవించునప్పుడు దీనితోపాటు "బాలసూర్యోదయము"నుగాని "ఋతు కులవటీ"నిగాని సేవింపవలయును.

12 ఔ. మందుగల సీసా 1 కి 1—8—0
24 ఔ. మందుగల సీసా 1 కి 2—12—0

కోరువారు:—
శ్రీరామాంజనేయ ఔషధశాల,
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

బలవర్ధకౌషధము.

ముచ్చలికా షరతులు.

ఈ ఎస్టేటులో శిస్తులు య 1 కి రు 8-0-0 లు మొదలు రు 35-0-0 ల వరకు పెస్సులు గాకనే విధించియున్నారు. ముచ్చలికా షరతు (4) దాఖలాప్రకారము 1908 సంవత్సరమునకు ముందుండు చెట్ల మూలచ్ఛేదము చేయుటకు రైతునకు హక్కు లేదుకాని వాని ఫలితము ననుభవించు హక్కు రైతులదేనని నిర్వచించియున్నారు. కాని చెట్ల యొక్క ఫలితమును రైతులకును చెందనీయకుండా ఎస్టేటువారే అనుభవించుట చూడ వారేర్పరచిన న్యాయచట్టమును వారే తిరస్కరించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇంతకును యీ దిక్కుమాలిన రైతుల కష్టముల నీడేర్చు వారెవ్వరును కాన్పించ లేదు.

ఎలెక్షను హడావిడులు.

ఎలెక్షను వచ్చేసరికి, తాబేదారుల దడబడలు జమానుల జబర్దస్తీలు చెప్ప శక్యముగాదు. వారు చెప్పినవారికే ఓట్లిచ్చి వారువచ్చిన త్రోవనే పోవలసినదే. లేనిచో రైతులకు కలుగు యిబ్బందులు దేవునికే ఎరుక. చివరకు తమ మనోభిప్రాయమునైనను తెలుపుటకు నోచుకోనని యీ దౌర్భాగ్య రైతుల దుస్థితి నేమనవచ్చును. సర్వాతీతుడైన పరమాత్మ యెల్లరకు స్వాతంత్ర్య మొసంగియుండ తోడిమానవుల స్వతంత్రతను భంగపరచి వారిపై నధికారమును చెలాయించు యీ జమీందారులు పాపభీతికైన జడియరు కాబోలు.

పశుల పుల్వరి, వరుస కోళ్లు, పొట్లేళ్లు

ఎస్టేటులో కంచె లతిస్వల్పమైనను పడకపుల్వరి మాత్రము పశువు 1 కి రు 0-10-0 లు శిస్తుగా చెల్లింపవలెను. ఇదియునుగాక జమీందారువారికి ఏటేట యిలువరస పొట్టేళ్లు కోళ్లున్ను ముఖ్యముగ సమర్పించు చుండవలెను. కూటికి గుడ్డకు నవయు అగర్భదరిద్రులు పొట్టేళ్లను, కోళ్లెట్లు మన కర్పింపగలరాయని యించుకంతయు నాలోచించుటసున్న. సంవత్సరాంతమున పుస్తిపూసల నమ్మియైనను దొరవారికి కానుకలుమాత్ర మర్పించుచుండుట విధి.

వసూళ్ల హడావిడి, ఏజెంట్ల దౌర్జన్యం.

సుక్తి బంజరులకు శిస్తులు ముజరా నివ్వమని శ్రీ దొరవారితో విన్నవించుకొనుటకు ఎంత కేవియున్నను శ్రీ వారు దర్శన మిచ్చుటే లేదు. ఏజెంట్లున్నతో సిబ్బందితో యూళ్ళపైబడి ఇండ్లలో జొరబడి దొరకిన వస్తువులన్నియు దోచుకొని వెళ్లుచుందురు. ఈలాంటి దుస్థితులను చక్కగపరిశీలించి 2 పర్యాయములు జమీన్ రైతు పత్రికాముఖమున వెల్లడించియుంటిని. అదిచూచి జమీందారువారు నాపైమిక్కిలి ఆగ్రహించి తమ ఎస్టేటు జమీన్ రయితు చందాదార్లతో జమీన్ రైతుపత్రిక తెప్పించవలదని తెలిపియున్నారట. ఔను, పాపము వారిపరిపాలనము ఇతరులెవ్వరైనా కాంచిన నచ్చెరపడుదురేమో యని కాబోలు, వ్రాసిన నాపైనను, పత్రిక చందాదారులపైనను కోపపడుట. ప్రతివారితోను శ్రీరామమూర్తి ఎప్పుడువచ్చి యిచ్చటి పరిస్థితుల విచారించుకొని పోయెను, మరల యెప్పుడు యిచ్చటికి వచ్చునని యడుగకపోతే, రైతులవెంటబెట్టుకొని రమ్మనినను ఏకాంతముగ రమ్మనినను వచ్చి రైతులయొక్క కష్టసుఖములనుగూర్చి విన్నవించుటకు సంసిద్ధనై యుండ నటుల నడుగ లేక? అట్లు వ్రాయుటలో జమీందారు వారిపై ద్వేషమూని వ్రాయుచుంటినని యీవారితలంపుకాదు, కాదు. జమీందారువారు తమ ప్రజలకష్టసుఖముల నరసి పరిపాలించుచు పదరుఎస్టేటు నభివృద్ధిగాంచుచు యుందురుగాక యనియే నాముఖ్యాభి ప్రాయము

(విలేకరుల అభిప్రాయములకు పత్రికాధిపతులు ఉత్తరవాదులు కారు.)

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము.
15-3-1935

వెంకటగిరి రైతుల కష్ట పరంపరలు.

వెంకటగిరి రైతుల కష్ట పరిస్థితులు ఒకనాటికైనను తీరునాయని ఎన్నిదినములు జూచినను నానాటికి హెచ్చుచున్నవేగాని తగ్గునట్లులేదు. భూగర్భములో చాలా సంవత్సరములుగా ప్రజ్వరిల్లుచున్న ఈ యసంతృప్తాగ్ని 1931 లో కేంద్రీకృతమై బైలుపొంగినది. అదిమొదలు దినదినము ఈ నాలుగు సంవత్సరములుగా రైతులు పడుచున్న బాధలు ఎన్ని గ్రంథములు వ్రాసినను తీరునవి కావు. ఎందరో అధికారులు మారిరి. ఎందరో దివానులు అంతర్ధానము బొందిరి. రైతులు చెప్పరాని కష్టముల పాలైరి. కాని ఎస్టేటువారి దుర్మార్గపు పరిపాలనను ఇసుమంతైనను మార్చజాలకపోయిరి.

ప్రప్రథమమున రంగనాయకులుగారు చేసిన రాజీ విఫలమైనది. రైతుల రాయభారములు తిరస్కరించబడినవి. జిల్లా అధికారులు చేసిన రాజీలుసైతము భగ్నమొనర్చబడినవి. ఈ విషయమై ఇద్దరు జిల్లాయధికారులు జేసిన నిరంతర కృషి వ్యర్థమైపోయినది. ఎస్టేటువారి హృదయము మెత్తబడనపుడు బైటవారివల్ల చేయబడు నామకార్థపు రాజీలవల్ల ఏమిలాభము? ప్రభుత్వపు వత్తిడిగాని ప్రజలవత్తిడిగాని వీరిని మార్చవలసినదేకాని మరొక విధమగు మార్గము కానరాదు. ప్రజల ఆందోళనకు ప్రభుత్వాటంకములు హెచ్చుగలవని గత 4సం||అనుభవమునుబట్టి తెలియగలదు. ఇక ప్రభుత్వమువారి వత్తిడి మాత్రమే మార్గాంతరము. కాని జమీందారులు మంత్రిపదవుల నాక్రమించుకొని ప్రభుత్వములో పలుకుబడి సంపాదించియుండు వరకు ఇది సాధ్యమాయని తోచుచున్నది. పెద్ద విషయములటుంచి కడకు పరిపాలనలో మార్పుచేయుమనుటకుసహా ప్రభుత్వమువారు ఉదాసీనులగుచున్నారు. స్వదేశ సంస్థానములలో ప్రజలకు సంస్థానములకు సంఘర్షణ వచ్చినప్పుడును, సంస్థానపు చేతకాని పరిపాలనవల్ల అధిక చిక్కులు తటస్థించినపుడును స్వతంత్ర సంస్థానముల విషయములోనే తాము పూర్ణజోక్యముకలిగించుకొని తమ యిష్టప్రకారము వ్యవహారము సాగించిన ప్రభుత్వము ఊరు పేరులేని చిన్న జమీందార్ల క్రూర నిరంకుశ పరిపాలనను చక్కజేయుటకు సైతము వీలుగాకుండుట శోచనీయము.

1919 నుండి 7 గురుదివానులుమారిరి. అఖండ పరిపాలనా దక్షుడనుకొన్న బాలాజరావు నాయుడుగారు అటు ఇటుగాని పరిపాలనను ప్రవేశపెట్టి వారు పోయిరి. తర్వాత నేడు కలెక్టరుద్యోగములోనున్న రాజాచారిగారు దివానుగా వచ్చి కొంతకాలము సరియగు పాలనను ప్రవేశపెట్టజూచి చూడకముందే వారును తొలగిరి. తర్వాత రాబడిన శ్రీహరిరావు పంతులుగారి పరిపాలన రైతులనుపూర్తిగా గోతిలోద్రోసి లక్ష రూపాయల వేతన సంగ్రహముతో వారువదిలిరి. వారి వెనుక సుబ్బారావుగారి పరిపాలన రాబడినది. వీరికి బొత్తుగా రివిన్యూ అనుభవము లేకపోయినను తనకు అధికారమున్నచోట్లనైనా ఏకొద్దో గొప్పో రైతులకు మేలుచేశాడనిపించుకొని వెళ్లిపోయిరి. ఆవల ది|| బ|| వెంకటనారాయణ నాయుడుగారి పరిపాలన సంపూర్ణ అధికారాలతో రాబడినది. దీనితో రైతులు కొంత సంతోషపడిరి. న్యాయదక్షులు, సమర్థులు, ధైర్య స్థైర్యములుగల నాయుడుగారి పరిపాలనతో ఎస్టేటుకు చుట్టుకొనియున్న నగరి పిల్లకాయల చీడ తొలిగి నీటివసతులు బాగుపడి, రైతుల పరిస్థితులు కొంత చక్కబడునని ఆశించిరి. కాని అదియు అంతలోనే మలిగిపోయినది వారి వెనుక శేషగిరిరావు నాయుడుగారైనా ఏమైనా చేతురాయని రైతులుచూచిరి. వారును మరు ఘడియలోనే అంతర్ధానమైరి. పిమ్మట నేటి దివానుగారగు శ్రీ పి. టి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు ఏ అధికారము లేకనే దివానుగా అరుదెంచిరి. వీరు ఆక్టింగు కలెక్టరుద్యోగముచేసి పెన్షను పుచ్చుకొన్న వారగుటచే వీరైనను కొంత పరిపాలన చక్కదిద్దుదురాయని ప్రజలు ఆరుమాసములువేచిరి. కాని ఏమాత్రము బాగుపడలేకపోగా అధ్వాన్నమగుచున్నదని తేలిపోయినది. రైతులకున్న ఇతర హక్కులన్నియు అటులనేయున్నవి. క్రిమినల్ కేసులు దినదినము పెరుగుచునేయున్నవి.

గత 15 సం||గా సర్వబాధలు హింసలకు లోనుజేసి, నీటివసతుల నడ్డగించి యితరులకు కలుగజేసి, గ్రామ కంచెల పరాయివారిస్వాధీనముచేసి రైతులలో జీతాలిచ్చి సిబ్బందిని బెట్టి చీలికలు గల్పించి వారిలోవారికి కేసులుబెట్టించి నానాకష్టములపాలుజేసిన అత్తివరము గ్రామముపై తిరుగా దాడి సాగించబడినది. గత 15 సం||గా పంటలు పాడుజేసుకొని, న్యాయమగు రివిాషనులుపొందక, నిరంతర కేసులలో చిక్కుకొని అష్టకష్టములపాలై అప్పులలో మునిగి ఆస్తిజీవమరిగి ఈమధ్య నాల్గునెలలు ఉపరిబాధలు లేకుండిన అత్తివరము రైతు పుత్తేటి నారాయణరెడ్డిగారిపై తిరుగా క్రిమినల్ కేసుల దాడి సాగించబడినది. ఈ దివానుగారికి ఏ అధికారములు లేకుండుటచేతను, రెండు మూడు సంవత్సరములు సర్వతంటాలుపడి తొలగించబడిన మహారాజకుమార్ గారి అంతే బందెలేని పరిపాలన తిరుగా ప్రవేశపెట్టుటచేతను ఈ దివానుగారేమియు చేయజాలరని బుజువైనది. వీరు వచ్చి 6 మాసములైనను ఏమాత్రమును వీరు యిప్పటికి చేయ తలపెట్టలేదు. లంచ గొండులును, దుర్మార్గులును, విద్యా విహీనులునగు ఉద్యోగులందరు అట్లే చెల రేగియున్నారు. 5,6 సం||లుగా జమాబందులులేవు. రివిాషన్ లెక్కల తీర్మానాలులేవు. వీరు చేసిన నీటివసతులు లేవు. డిక్రీల పరిష్కారాలులేవు. గ్రామాదులు తిరిగి రైతు కష్టముల విచారించినదిలేదు. 6 మాసములకుగా నాయుడుపేట, పోలూరు తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్లలో శిస్తు వసూలుపనితప్ప వీరు చేసిన ఘనకార్యములేదు. రైతు సంజాయిషీ వీరికి గిట్టదు. రైతులకు వీరుచేసినవాగ్దానములేవియు చెల్లింపబడలేదు. పదిమంది రైతులు ఒకటిగావెళ్లి చెప్పుకొన్న వీరికి సరిపడదు. రెండవ రాజకుమారుని పెత్తనముక్రింద క్రిమినల్ వ్యవహారములన్నియు సాగుచున్నవి. ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారుగాని ప్రజలుగాని ఊరుకొన్న పూర్వపరిస్థితులు పూర్తిగా నెలకొనగలవు. కావున ప్రభుత్వమువారు వెంటనే జోక్యము కలిగించుకొని ఐ. సి. యస్. ఉద్యోగిని దివానుగా నియమించి ఈ చిక్కులను తీర్తురని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాము. రైతులకు ఎస్టేటుకు అనవసరమగు యీ కనీసపు మార్పునైనను చేయుట ప్రభుత్వ ధర్మముకాదా?

ఏప్రెలు 2

చిత్తూరు జిల్లా ఓటర్లకు

తామెల్లరు ఏప్రెలు 2 తేది పోలింగులకువెళ్లి కాంగ్రేసు
అభ్యర్థియగు శ్రీ
కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారికే ఓటు చేయవలెను.

చిత్తూరు ఓటర్లకు

శాసనసభలోకు ఎన్నికలు ఏప్రెలు 2 తేదిన జరుగబోవుచున్నవి. తంత్రజ్ఞులగు బొబ్బిలి దొరగారు జిల్లా అంతయు గాలించి ఎవరు దొరకక జమీందారుద్యోగిని జస్టీసు అభ్యర్థిగానిర్ణయించిరి. నామినేషన్ దృఢపరచుటకు ఒక్క రైతైనను దొరకలేదు కాబోలు. ఇరువురూ జమీందార్లే దొరికిరి. ఇందునుబట్టియే అభ్యర్థి ఎవరాయని తెలుసుకొనవచ్చును. జస్టీసువారు విశ్వాసరాహిత్య సముద్రమును దాటుటకు ఈ ఎత్తెత్తిరి. కావున ఎన్నికలు విధిగా జరుగవలసివచ్చినవి. కాబట్టి ఓటర్లు అజాగ్రత్తపడక ఏప్రేలు 2 తేది పోలింగు స్టేషనులకు వెళ్లి కాంగ్రేసు అభ్యర్థియగు శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారికే ఓటు చేయవలయును.

శాసనసభ.

మంత్రులపై విశ్వాస రాహిత్యము.

అసంతృప్తి ప్రబలి పూర్ణమై కాలమొచ్చినప్పుడు అగ్నిపర్వతం మాదిరి బ్రద్దలై తీరుతుంది.

బొబ్బిలిమంత్రాంగంపై ప్రజలకు అవిశ్వాసం ప్రబలి చాలానాళ్లయినా కాలంకర్మం ఒనగూడక దినాలుగడుస్తున్నది.

ముత్తయ్యశెట్టి చీలికతో ఈవాతావరణం కొంత అనుకూలమైంది. 12 మంది ముఠాలో స్వతంత్ర పక్షం లేవదీశాడు. ఇతరపక్షాలు చేతులు కలుపుతామన్నారు. ఒకవిసురు విసరదాం అనుకొన్నాడు ముత్తయ్యశెట్టి.

12 తేది శాసనసభలో నేటిమంత్రివర్గంపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును ఉపపాదించాడు డాక్టర్ సుబ్బరాయన్ గారు, బలపరచాడు రామునిమీనన్ గారు. తీర్మానం చర్చించడానికి మూడోవంతు అంగీకారంచూపలె. ఆ పై 47 మంది నిలబడ్డారు. అధ్యక్షులవారపకే 14 తేది చర్చించ వచ్చునన్నారు.

ఆరోజు ప్రజాభిమానియనుకొన్న రంగనాథ మొదలియార్ గాని, జమీన్ రైతులకు వరంబెడదామనుకొన్న పట్నాయక్ గాని మూకీభావం వహించారు.

తీర్మానము ఓడిపోవుట

14 వ తేది విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము చర్చకు రాబడినది. గవర్నరుగారు కూడ సభా భవనమునకు వచ్చియుండిరి. ప్రభుత్వపక్షము మంత్రులపక్కనే ఓటు చేసిరి. కుప్పస్వామిచౌదరి, పట్నాయిక్ గార్లు మంత్రులకు అనుకూలముగ ఓటు చేసిరి. కోటిరెడ్డిగారు మొగము తప్పించిరి. చర్చానంతరము ఓటుకు పెట్టబడెను. మంత్రులపక్షమున 80 మంది, వ్యతిరేకముగ 42 మంది ఓటుచేయుటచే తీర్మానము ఓడిపోయెను. ఇందులో ఎలక్షను సభ్యులు మంత్రులపక్షమున 52 మంది వ్యతిరేకముగ 37 మంది ఓటు చేసిరి.

పొలమునకు బంగారము

—(0)—

మనిషికి విషము

పెంటపోగులు

మహాత్ముని వ్యాసము

పంజాబులో గ్రామ పునరుద్ధరణ కమిషనరు బ్రేనిగారు నేను కోరినందున తాను ప్రకటించిన కరపత్రములు కాగితములన్నింటిని నాకంపిరి. అందుండి అప్పుడప్పుడు కొన్ని భాగములను ప్రకటింపదలచితిని. మొదటిది, ఎరువు గోతులను గూర్చినది:—

"మీకొరకే మీరు దయుంచి యీ పనిచేయండి, బాధపడకండి, గ్రామము చేయక నొక గొయ్యి త్రవ్వండి."

"గ్రామమునందు వీధులలోనికి గాని సందుల లోనికిగాని, వాని చేరువకుగాని మీరుపోయినచో చెత్త, పేడ, కుళ్లు వస్తువులకుప్ప లనేక మగపడును. ఇందు కొంతభాగము గాలిలో కొట్టుకొని పోవును. కొంత నీటిలో కలసిపోవును. కొంత పశువులచే చిమ్మివేయబడును. గాలిలో కలసినది, ఆగాలి పీల్చినవారికి కడుపులో జబ్బులును, తగిలినవారికి చర్మవాధులును కలుగును. కంటిలోకి పోయిన కంటి జబ్బులువచ్చును. ఈ కుప్పలపై శేకున్నచో ప్రజలకేగాక, పశువులకుగూడ జబ్బులువచ్చును. ఈ చెత్త కుప్పలో కొంత నీటికాల్వలద్వారా చెరువులో పడినచో ఆ చెరువునందు మునిగిన పశువులకు అనేక రకములగు జాడ్యములు వచ్చును. గ్రామస్థులు యీ చెత్తవలనగల ప్రయోజనముగాని, దానిని కప్పియుంచ కుండినందున గల ప్రమాదమునుగాని గుర్తింపలేనందున యీఅవస్థ వాటిల్లినది. ఇయ్యది పొలమునకు బంగారము, గ్రామస్థునకు విషము. దానిని జాగ్రత్తగ కాపాడినచో అందరణమాత్రమైన వృథా కాదు. దాని కంపు అందరిని చుట్టుపెట్టదు. అది మనకు రెండు విధముల లాభించును. మొదటిది, దానిని పొలములకు మంచి యెరువుగ నుపయోగింతుము. రెండవది, దానిని కప్పకుండ ఉంచినచో మనుష్యులకు పశువులకు వచ్చెడి జబ్బులు రాకుండును. చెత్తనంతను గోతులలోకూడ దీసినచో లాభ మేగాని నష్టముండదు.

1. ఈ పని జరిగినచో మనుష్యులకుండు జబ్బులలో మూడు వంతులు పోవును.

2. ఎరువు సత్తువ హెచ్చును. మట్టి సారము యిట్టి ఎరువులవలన నాలుగింతలు హెచ్చును. ఇండ్లకు కొంత దూరములో గోతులు తవ్వి, వీధులలో పారవేయుటకు బదులు చెత్త నంతయు ఈ గోతులలో పడవేయుచుండవలెను. గోతులు 6 అడుగుల లోతు, 6 అడుగుల వెడల్పు ఇంటినిబట్టి పొడవు హెచ్చుగాగాని తక్కువగా గాని యుండవచ్చును. ఒకవైపు ఏటవాలుగా త్రవ్విన గోతిలోనుండి చెత్తను బయటకు సులభముగ తీయవచ్చును. గోయినిండినపిదప దానిపై కొన్ని అంగుళముల ఎత్తువరకు మట్టిని కప్పవలెను. తరువాత రెండవగోతిలో నింపుచుండవలెను. రెండవ గోయి నిండుసరికి మొదటి గోయిలోని చెత్త మురిగి ఉపయుక్తమగు స్థితికి వచ్చును. రూపము మారి, కంపుపోయి, నల్లని మట్టి ఆకారమగును. దానిని పొలములో వేసిన మంచి ఎరువగును.

ప్రతి గ్రామమునందు యిట్టి గోతులుండినచో గ్రామస్థులు, పశువులు గూడ ఆరోగ్యము ననుందురు. అధిక లాభముగూడ పొందుదురు. మన లోపంలేకుండా ప్రయత్నించేసితే భగవత్సహాయం తప్పకుండా యుండును.

పైవానియందు తెలిపినదంతయు నిజమని ప్రతివారంగీకరింతురు. బ్రేనిగారు సూచించినట్టి గోతినే సాధారణముగ అందరు సూచించుదురు. కాని పూరిగారు తెలిపినట్లు అంతలోతుగ లేకుండ పైపైన కప్పబడినదే యెక్కువ లాభకరమని నా యభిప్రాయము. గొయ్యితవ్వుట అందుండి ఎరువ పైకితీయుట మున్నగు శ్రమ యుండదు. పైగా, నేలకు 6 లేక 9 అంగుళములలోతునవే యుండు క్రిములు, సూర్య కిరణములును, గాలియు చెత్తను ఒక వారము లోపుగనే అతి త్వరితముగ మంచి ఎరువుగ మార్చివేయును. లోతైన గోతులకన్న పైపైన కప్పియుండుటయే మంచిది.

కాని జ్ఞాపక ముంచుకొనవలసి ముఖ్య విషయము చెత్తను ప్రోగుచేయు విధానమెట్టిదియని కాదు. ఉన్న చెత్తనంతను పంటలకు పనికివచ్చునట్లు జాగ్రత్తపెట్టుట అత్యవసరమను విషయమే. మనుజుల పెంటకాక తక్కినరకముల పెంటను వేరేప్రోగుచేయవలె. గ్రామ పునరుద్ధరణకు అత్యవసరమయినది ఆరోగ్యవిషయములందు శ్రద్ధగలిగియుండినమే. (ఎం. కె. గాంధి—హరిజన్)

మాలవ్యాగారి లండను రాయబారము.

సాంఘిక పరిష్కారమువలన హిందూసంఘమునకు చాలా అన్యాయము జరిగినదని తాము అనేకమంది హిందువులు తలంచుచున్నట్లు పార్లమెంటువారికి నచ్చచెప్పుటకును, ఇండియా చట్టమువలన ప్రస్తుతము ఇండియాలో పరిస్థితు లెట్లు మారినవి నిజపరిస్థితి బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులకు తెలియజేయుటకును మాలవ్యాగారి నాయకత్వము క్రింద నొక రాయబారము యీనెల 26 వ తేదిన లండనునకు బయలుదేరెదరు. మాలవ్యాగారితో ఎం. ఎస్. అనీ, సి. వై. చింతామణి రామనంద ఛాటర్జీ, కె. నటరాజ మెహతబుసింగు గార్లను, మహారాష్ట్ర ప్రతినిధియొకడును వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది. మాలవ్యాగారు జయకరుగారినికూడ తీసుకొని పోదలచిరి. గాని వారుయీసమయమున సాంఘిక నిర్ణయ ప్రతికూలాందోళనయందు జోక్యము కలిగించుకొనుటకు సమ్మతించ లేదని తెలియుచున్నది.

రైతులఋణబాధల నరయు యుద్యోగి.

రైతుల ఋణగ్రస్తాది పరిస్థితుల విచారించుటకు ఏర్పరుపబడిన స్పెషలు ఆఫీసరు సత్యనాథన్ ఐ. సి. యస్. గారు 12 వ తేది నెల్లూరువచ్చిరి. రహదారి బంగళాలో బస చేసిరి. కొంతమంది పల్లెటూరి రైతులు దర్శించి వారివారి పరిస్థితులుగూర్చి చెప్పిరి. ఆఫీసరుగారు ముద్రించితెచ్చిన ప్రశ్నావళి పట్టికను రైతులకిచ్చి తమ తమ గ్రామాలయొక్కయు, తాలూకా యొక్కయు పరిస్థితుల తెలుపవలసినట్లు కోరిరట. రైతుసంఘమువారు పల్లెలు తిరిగి ఈప్రశ్నావళిని పూర్తిచేయించి పంపుట వసరము,

—ఒక రైతు.

ప్రజాబంధు

పైపేరుతో మద్రాసునుండి జాతీయద్వైవార పత్రిక ఉగాదినుండి వెలువడునని ప్రకటింపబడినది. ప్రతి వెల కాణి.

పందికేసు త్రోసివేయుట.

వెంకటగిరి ఎస్టేటువారి తాలూకు అడివిలో పుట్టి చుట్టుప్రక్కల రైతుల చేలల్లో మేసి బలిసిన ఒకఅడివిపందినిపొరవోలు రైతులుఅడివిలో చంపి తీసుకొని పోయినారని పోలీసుకేసు పెట్టబడి గూడూరు సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారిచే 15 మంది ముద్దాయిలకు రు 450 లు జుల్మానా విధింపబడియుండెను. సదరు కేసు గూడూరు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో అప్పీలుదాఖలు కాబడియుండెను. ఈనెల 9 వ తేదినాడు అప్పీలుజడ్జిమెంటు చెప్పుచు సదరు జుల్మానాలు త్రోసివేయబడెను. —స్వకీయవిలేకరి.

రిజర్వుబ్యాంకి వాటాలు

ఇండియా రిజర్వు బ్యాంకియొక్క మూలధనము 5 కోట్లు. ఈ మొత్తము వాటాయొకటికి రు 100 వంతున 5లక్షల వాటాలుగ విభజింప బడినది. వాటాలు కావలసినవారు మార్చి నెల 22వ తేదీ మొదలు 25 వరకు దరఖాస్తులు పెట్టు కొనవలెను.

రాష్ట్రములమధ్య వాటాల పంపకము యీ క్రిందివిధముగ విభజింప బడును.

బొంబాయి రిజిస్టరుచే పాలింపబడు పశ్చిమ ప్రదేశములకు	రు. 14,0,00,000
కలకత్తా రిజిస్టరు	రు. 1,45,00,000
ఢిల్లీ రిజిస్టరు	రు. 1,15,00,000
మద్రాసు రిజిస్టరు	రు. 70,00,000
రంగూను రిజిస్టరు	రు. 30,00,00

సర్వ సామాన్యముగ తామున్న ప్రదేశములలో రిజిస్టరు చేయించుకొనుటకు వాటాదారులకు హక్కుకలదు. కాని ఎవరైనను సరే ఒకటికన్న ఎక్కువ రిజిస్టరులలో రిజిస్టరు చేయించుకొనగూడదు. వాటాల మొత్తముచే వచ్చిన ఆదాయములో 100 కి 3½ వంతున యివ్వబడును.

ఒకరెడ్డిగారి మరణము.

5 వేలు దానము.

గూడూరు వాస్తవ్యులు మైకావర్తకులు లక్షాధికారి గూడూరు వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు ఈనెల 11 తేది రాత్రి మరణించిరి. వీరు వీలునామాలో 5 వేల రూపాయలు ధర్మకార్యములకు వినియోగించవలసినట్లు వ్రాసిరట. అల్లుడుగారు దీనిని సద్వినియోగము చేసిన, దాతకు పరలోకంలో సుఖంచేకూరుతుంది.

—గూడూరువాసి.

అనంతపురం బై ఎలక్షన్

అనంతపురం జిల్లానుండి శాసనసభకు బై ఎలక్షను ఓట్లు 12 తేది లెక్కింపబడెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు ఓబిరెడ్డిగారికి 6127 వోట్లును, జస్టిసు అభ్యర్థియగు డి. భీమయ్యగారికి 3562 వోట్లును వచ్చెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి 2561 వోట్లతో గెలిచెను.

రాష్ట్రీయ యానాదుల సభ

31-3-35 తేదిన నెల్లూరులో పురమందిరమున జరుగును. దీ॥ బ॥ వి. భాష్యం అయ్యంగారు అధ్యక్షత వహింతురు. సర్వెంట్సు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటి కార్యదర్శి గారగు వి. వెంకటసుబ్బయ్యగారు సభను ప్రారంభింతురు. రా॥ సా॥ ఓ. విశ్వనాథరావుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

కోవూరు తాలూకా రైతులసభ.

విడవలూరులో తే 17—3—35 ది

కోవూరు తాలూకా రైతులసభ ఈనెల 17 తేది విడవలూరు గ్రామమున శ్రీయుతులు కాకు సుబ్బరామిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

రైతులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థన.

కార్యదర్శి

రాయలసీమ క్షామ సహాయార్థము.

నెల్లూరు పురమందిరమున

నందనారు

నాటకమును కొందరు మిత్రులచే 17 తేది ఆదివారం రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శింపబడును. ఎల్లరును విచ్చేసి రాయలసీమలోని క్షామ పీడితులగు తోడి మానవులకు సహాయముచేయ ప్రార్థన.

రేట్లు: రు. 3, 2, 1, 0—8—0, 0—4—0.

ఇట్లు,
పుదారి వాసుదేవయ్య,
చుండూరు రామానుజంశెట్టి,
యం. సత్యనారాయణమూర్తి,
కార్యదర్శులు.
రాయలసీమ క్షామ నివారణసంఘము.

దండిగుంట ఫిర్కాయానాదులసభ.

యీనెల 10 వ తేది వేమూరి లక్ష్మయ్యగారధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. పూటుకూరు రామతీర్థం, బసవపాలెం, చాకచర్ల, అలగానిపాడు, గ్రామమునసబులు చేయించుకొనుచుండిన వెట్టి పనులను. కొడవలూరు హెడ్ కానిస్టేబిల్, కోటయ్య అనేయానాదిని సభలలో తమకష్టములనుగురించి చెప్పినందులకు చెప్పుతో కొట్టుటను సభవారు గర్హించిరి. నామకస్థుదల, సి. టి. అక్టునిబంధనలను గురించి తీర్మానములు గావించబడెను. ఫిర్కాసంఘము ఏర్పరుపబడెను.

—ఒకవిలేకరి

ప్రభుత్వమువారి రహస్యప్రకటన.

అఖిలభారత గ్రామపరిశ్రమల సంఘము విషయమై భారత ప్రభుత్వమువారు గావించిన రహస్య ప్రకటన మధ్యరాష్ట్రమున కొలదిమంది ప్రభుత్వోద్యోగులులకు అందజేసినటును, ప్రభుత్వమువారి రహస్యములను బైటపెట్టిన ప్రభుత్వోద్యోగులకు 7 సం- వరకు శిక్షవిధింపబడునని యీరు హెచ్చరిక గావించినటుల తెలియుచున్నది.

ఉచితచికిత్స

స్త్రీవ్యాధులకు — గనేరియాకు

స్త్రీ వ్యాధులు, సుఖవ్యాధులు, వానివలన కలిగిన కీళ్ళనొప్పులు గండమాలాదులకు సరిసంవత్సరముల అనుభవముపై చికిత్స. వ్యాధి ఎంత తీవ్రముగనున్ననుసరే. పేదలకు గనేరియాకు 30-4-35 వరకు చికిత్సఉచితము.

పండితంగి సుబ్రహ్మణ్యశర్మ,
అత్తిలోట, నెల్లూరు.

అసెంబ్లీ

ప్రభుత్వ నిర్బంధ విధానముపై అసమ్మతి.

రంగాగారి అడ్జర్న్ ప్రతిపాదనము.

విపరీత సైనిక వ్యయమునకు అసమ్మతి.

7 వ తేదిన బడ్జెటుపైచర్చ మరల జరిగెను. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు గ్రాంటును ఒక్కరూపాయి చేయవలెనని భూలాభాయి దేశాయిగారు ప్రతిపాదించిన కోత తీర్మానము చర్చకువచ్చెను. నేడు ప్రజలు ప్రభుత్వమునకే యెదురు తిరుగుచున్నారనియు, ప్రభుత్వము వారికి ప్రజలెట్లు అన్నము తిందురా, సుఖింతురా, ఎట్లు విద్యాభివృద్ధి నొందుదురా యని చింత యొంతమాత్రము లేదనియు, దేశాయిగారు చెప్పిరి.

ఉదయపూర్వములో కోర్టునుండి జిన్నా గారు ఆవారు సభకురాలేదు. ఇండిపెండెంట్లు చీలిపోయిరి. లామెంబరు యీగ్రాంటును నిరాకరించినచో సాంఘిక విషయమై ప్రభుత్వముకారు పునరాలోచింపవలసి వచ్చునని బెదరించి మహమ్మదీయ సభ్యులను తమ పక్షమునకు త్రిప్పుకొన ప్రయత్నించిరి. దేశాయి గారి తీర్మానము 67-65 ఓట్లచే నిరాకరింపబడెను.

8 వ తేదిన ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ విధానమునకు అసమ్మతి దెలుపుట హోం డిపార్టుమెంటు గ్రాంటులో రు 100 లు తగ్గింపవలెనని నేషనలిస్టుపార్టీ నాయకుడగు అనేగారికోత తీర్మానము చర్చకు వచ్చెను. 63-58 ఓట్లతో కోతతీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

9 వ తేది సమావేశమున బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చజరిగెను.

రంగాగారి అడ్జర్న్‌మెంటు ప్రతిపాదనము

కలకత్తాలో వివిధ కార్మిక, కర్షక, సోషలిస్టు ప్రతిష్ఠాపనలపై ప్రభుత్వమువారు దాడివెడలుటను గూర్చియు, కార్మికసంఘ, కార్మికప్రతిష్ఠాపనములలో చేరిన ప్రముఖులను అరెస్టుచేసిన విషయమును చర్చించుటకై రంగాగారొక అడ్జర్న్‌మెంటు ప్రతిపాదన గావించియుండిరి. ఇట్టి విషయములను రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో చర్చింపబడవలెనని లా మెంబరుగారు ఆక్షేపించిరి. ఈ ప్రతిపాదనము స్వేచ్ఛగా ప్రజలు సమావేశమగు హక్కు ప్రతిష్ఠించుటకై యుద్దేశింపబడెననియు, ప్రభుత్వవర్గము కార్మికులు ఆక్షేపణకలిపి, రైల్వేలలో సమ్మెచేసినచో భారత ప్రభుత్వము వారి శాఖలకు నష్టమువచ్చుననియు రంగాగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదనమును తాను నిరాకరించుచున్నాననిచెప్పి, ప్రతిపాదనను నిరాకరించెను.

11 తేదిన బడ్జెటుపై చర్చజరిగెను. కార్మికుల యిబ్బందులను తెలియజేయుటకై ఎన్. ఎమ్. జోషిగారు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి గ్రాంటులో రు 100 లు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఇది ఓటు లేకయే నిరాకరింపబడెను.

12 తేదిన సైనికశాఖకు ప్రభుత్వము వారు కోరిన ద్రవ్యమును నిరాకరించుటకు అబ్దుల్ మాటిన్ చౌదరీగారు ప్రతిపాదించిన కోత తీర్మానము 79-48 వోట్లచే నంగీకరింపబడుటచే ప్రభుత్వమువారికి పరాజయమును, ప్రజాప్రతినిధులకు అఖండ విజయమును కల్గెను.

బియ్యము దిగుమతిపై పన్ను.

13 తేదిన సర్ జోసెఫ్ భోరుగారు భారత శాసనసభలో టారిఫ్ చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. దాని ముఖ్యోద్దేశములు గోదుమలపై దిగుమతిపన్ను రు 2 నుండి రు 1-8-0 వరకు తగ్గించుట అదివరకున్నట్లు గోధుమలు, గోధుమనూకలపై పన్ను పరిసమానము చేయుట. రెండవ వుద్దేశ్యము విదేశపు నూకలపై మణుగునకు 0-12-0 దిగుమతి పన్నువిధించబడును. ఈ చట్టము యెప్పుడు అమలునకు వచ్చునో ఇండియాగెజటునందు ప్రకటించబడును. 1936 మార్చి 31 వ తేదివరకు యీచట్టము అమలునందుండును.

నిర్బంధితుల విడుదల జరుగదు.

సార్వభౌముని రజతోత్సవ సందర్భమున నిర్బంధితుల శిక్షలో రెమిషన్ యొసంగుట గాని, విడుదలచేయుటగాని చేర్చగూడదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరనియు, అందుచే జవహర్లాలు గారి విడుదల తలపెట్టుటకు అవకాశము లేదనియు స్టేటు కౌన్సిలు సమావేశమునందు 13 తేది ప్రభుత్వపక్షమున యం. జి. హాలెట్ గారు చెప్పిరి.

షెర్వానిగారి అస్వస్థత.

టి. ఎ. కె. షెర్వాని యం. యల్. ఎ. గారు చలిపోటుచే జబ్బుగనున్నారు. వారి స్థితి చాల ఆందోళకరముగ నున్నది.

గ్రాండు ట్రంకు ఎక్స్‌ప్రెస్సు మార్పు

ఎక్స్‌ప్రెస్సు సాయంత్రం 8 గంటలకే మదరాసు చేరునట్లు ఏర్పాటుచేసి ఆరోజే ఇండ్లకు ఉత్తరములు ఆసాయంత్రమే అందజేయు విషయము విచారణలో నున్నటుల తెలియుచున్నది.

దంపుడు బియ్యము

దంపుడు బియ్యము వలన ప్రయోజనమును గురించి మైసూరు పారిశ్రామిక డైరెక్టరుకు పరిశ్రమల సంఘమువారు గావించిన విన్నపములో యిటుల కలదు.

"మరబియ్యము వలన ప్రజలలో లేనిరోగములు వచ్చుచున్నవనియు, ఫ్యాక్టరీలు లేనప్పుడు పల్లెటూరువారు బియ్యమును దంపుకొనుచుండిరనియు, ఇందుమూలమున పనిలేనివారికి పని కలుగుటయేగాక యీ బియ్యమును ఉపయోగించువారు సంపూర్ణ ఆరోగ్యవంతులుగా నుండిరనియు మైసంఘమువారు గుర్తించిరి. ప్రస్తుతము ఆ పరిశ్రమ అంతరించినందున నిరుద్యోగ సమస్య ప్రబలుచున్నది. నిరుద్యోగ సమస్యకు, ప్రజల ఆరోగ్యమునకు పనికివచ్చు దంపుడు బియ్యము పరిశ్రమను అభివృద్ధికి తీసుకొని రావలెనని మైసంఘము వారు పారిశ్రామిక డైరెక్టరుకు విన్నవించుచు, దంపుడుబియ్యము మార్కెట్టులో ఎక్కువ కర్చగుచున్నటుల చేయుకార్యభారమును కొఆపరేటివు సొసైటీలపై మోపవలెనని వీరు సూచించిరి.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసపు కోర్టులో.

స్మాలు 1934 సం॥ న 993 రు.

పల్లా పెంచలుశెట్టి — వాది

ఎదిరి

మోడిబోయిన వెంకయ్య వగైరా ప్రతివాదులు.

యీనెంబరున వాది ప్రతివాదులుమీద చేసిన దావా తే 27-3-35 దికి వాయిదా వేయబడి వున్నదిగాన ప్రతివాదులు ఆక్షేపణలున్నయెడల సదరు తేదినపగలు 10 గంటలుకు కోర్టుకుహాజరై తెలుపుకొనవలసినది. లేనియెడల సదరు దావాను ప్రతివాదుల పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించబడునని తెలుసుకునేది.

నెల్లూరు. 14-3-35 — వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, వాది వకీలు.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు విరాళము.

గుంటూరుజిల్లాబోర్డువారు 11 తేదిన జరిగిన మీటింగునందు రాయలసీమలోని కఱవు కు ఎదయిన బీదలసహాయార్థమై రాయలసీమకఱవు పీడితనివారణ సంఘము వారికి రు 1000 లు యిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

స్వర్ణ రజిత ఆభరణములకు
వివిధరకముల గృహోపకరణములకు
శేటు వర్ధాజి తారాచెందు
కంపెని,
చిన్నబజారు, నెల్లూరు.

పోలి రకములను చూచి మోసపోకుడు
కెమికల్ డైమండ్సులనబడు

శ్రేష్ఠమైన రంగురాను కములను నేరుగాదిప్పించి, మొత్తముగను చిల్లరగను సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
1907 లో స్థాపించబడినది.
12, డిమర్ రోడ్డు, కలకత్తా.
ఛెర్మను
సర్. ఆర్. ఎన్. ముఖర్జీ కే.సి.ఐ.ఇ., కే.సి.వి.ఓ.,
మేనేజింగు ఏజంట్లు:
మార్టిన్ అండు కంపెని
1934 సం॥లో జరిగిన వ్యాపారము 1933 సం॥లో జరిగినదాని కన్న 100 కి 50 వంతులు హెచ్చినది.
పలుకుబడిగల ఏజంట్లు యింకా కమీషనుమీద కావలెను.
వివరములకు:—
మల్లవరపు రామారావు, ఆర్గనైజింగు యిన్‌స్పెక్టరు, ఆత్మకూరు అగ్రహారము, నెల్లూరు.
టి. వి. రాఘవయ్య, స్వదేశి సంస్థానముతో కూడిన మద్రాసురాష్ట్రమునకు కార్యదర్శి, పో. బా. 150., మద్రాసు.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు

రిమిషన్

గత ఫసలీలో మాగాణికి 0-2-0 లు రిమిషన్ యిచ్చారున్నారు. దానికిచ్చిన వరస్తులు జా. పా. క. రిపోర్టులోని సేఫ గార్డ్సుకంటె ఇంకా అధ్వాన్నంగా ఉన్నందున మాటికి ఏ అయిదు మందికంటే ఆలాభం దక్కలేదు. ఆ రిమిషన్ రైతుల దుస్థితిని జూచి యిచ్చిందనే దానికంటే ఎస్టేటువారి హైకోర్టుకు కండీషన్ను బట్టి బకాయిలు కొరకు ఏర్పరచుకొన్న సౌకర్యం అనవచ్చు. అందులో మాగాణికి మాత్రమే అన్నారు. మెట్టలకే మూలములకు యకి 1కి రు 80 లు వున్నా వానికి రిమిషన్ లేదు. కాబట్టే ఎస్టేటువారి డబ్బు కక్కుర్తికి చేసుకొన్న ఏర్పాట్లు అనవలసి వచ్చింది.

ఈ ఫసలీలో ఇంతవరకు రిమిషన్ గురించి ఏ వుత్తర్వులు జారీచేయలేదు. గవర్నమెంటుతోపాటు అన్నాడట. కొందరు మాగాణికి 0-1-6 లు మెట్టకు 0-1-0 లు అని, కొందరు మాగాణికి 0-1-3 లు అని అనుకుంటున్నారు. మార్చి 15 తేది వెంకటగిరివారి పేష్కస్తి వాయిదా. వసూలు జోరుగా సాగించేరైరం. దక్షిణ తాలూకాల్లో మార్చి 15 తేదికి చాలాభాగం వసూలగొడతారు. కాని ఇప్పటివరకు రిమిషన్ ప్రకటించకపోవడం ఇదిఏమి తంత్రమో అర్థంకావటంలేదు. రిమిషను ముందుగా ప్రకటించి అవకాశమిస్తే రైతులు కంటాలుపడి కట్టుకొందురు. ఆ యవకాశం లేకుండా చెయడం కారణం దురూహ్యం. గవర్నమెంటు గ్రామం జేగావారి కంద్రిక నీటివసతులు సరియైన స్థితిలోయుండే మాగాణి యకి 1కి రు 2-8-0 లు శిస్తయితే, ప్రక్క వెంకటగిరివారి నీటివసతులులేని వెలగలపన్నారు రు 12-0-0 లు. గవర్నమెంటు మెట్టలు యకి 1కి 0-12-0 లుంటె మారెళ్లతాలూకా మెట్ట (మలం) రు 25 లుంది. కాబట్టి గవర్నమెంటు వారిచ్చిన రిమిషన్నే వెంకటగిరివారు పోటీపెట్టుకుంటే ఏనుక్కు, దోమకున్నంత తేడాయుంది. అదిగాక ఈ ఫసలీ పంటలు కొంచెం కాయ దిగి పొలాలమీదికెళ్లి చూస్తే తెలుస్తుంది. బాగా పండినవన్న పొలాలు 0-2-0 లు ఫలితంకంటె జాస్తి పండలేదనాలె. కాబట్టి మాగాణి 0-4-0 లు మెట్టలకు 0-2-0 రైనా రిమిషన్ యివ్వాలసింది. పైల్లవారి పూర్తిగా తోసివేయకలసింది. అలాగు చేయకపోతే 4 ఏండ్లలో ఇప్పట్లో వసూలుఅయ్యే మొత్తములో అర్థభాగంకూడా వసూలుకాదు. ఎంతమంది దివాన్లు మారినా పరిపాలనలో మార్పు ఈమాత్రైనా కలుగనందువల్ల దినదినం ఎస్టేటు పాడైపోతున్నది. ఈ మాటమరొకసారి వాకేవరు? జమీన్ దార్లకా, ఖర్చులకు డబ్బు యిస్తుంటే చాలు. ఎస్టేటు ఏ రొట్లోపోయినా చింతలేదు. దివానులా తమ జీతం ఎప్పటికప్పుడు చేతులేసుకొని దినాలు లెక్కబెట్టుకుంటుంటారు. రైతులస్థితి అలాటిది కాదు. ఈ దరిద్రభూముల్నే నమ్ముకొని తమ సంసార సాగరాలేగాక, జమీన్ దారుని సంసారసాగరం, దుర్వ్యసనవార్ధయ సాగరం, ఉద్యోగుల సంసార సాగరాలుకూడ ఈదాలె. రైతులు దివాలాతీస్తే మరుకొక్కే ఎస్టేటు దివాలా తీస్తుంది. ఉద్యోగ పక్షులకు ఈచెట్టు గాకపోతే మరోకచెట్టు దొరుకుతుంది గాని రైతుగణం ఈ వట్టిలోనే దిగబడి చావాలె.

కాబట్టి రైతు క్షేమంగా ఉండాలంటే నీటి వసతులు బాగుచెయ్యాలె, పరిపాలన చక్కబరచాలె, రిమిషన్లు ధారాళంగా యివ్వాలె. ఇటు లలో ఎస్టేటువారు మేలుకోకపోతే ఉద్యమాలు నశించి సాగరం గతి అన్నట్లు మునిగి పోవాలసిందే. —ఒకరైతు.

గవర్నరుగారు రాయల సీమ వెళ్లుట.

రాయలసీమ క్షామపీడితమగు ప్రదేశములను చూచుటకు గవర్నరుగారు రాయలసీమకు 9 తేదీన వెళ్లిరి. గుత్తి రైలుస్టేషనుకు 12 మైళ్ల దూరమునందున్న నాగసముద్రం కరువు పనుల స్థానము వరకు వెళ్లిరి. 23 గ్రామములనుండి వచ్చిన 2000 మంది యిచట పనిచేయుచుండిరి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలుగూడ పనిచేయుచున్నారు. రోజుకి ఒకనికి 1 అణా ఆరు కానులు కూలి ముట్టుచున్నది. గుత్తి తాలూకాలో 130 గ్రామములవారు బాధపడుచున్నారు.

గవర్నరుగారు కూలిపని చేయుచున్నవారిని పిలచి వారి యిబ్బందులను తెలుపుదని అడిగిరి. కూలీలు చాలా దూరమునుండి వచ్చిరనియు, వారికియ్యబడుకూలి బియ్యమును కొనుటకుమాత్రమే చాలునుగాని యితర వస్తువులను కొనుటకు చాలుటలేదనియు, ఒక్క వస్త్రమైనను లేకుండ వట్టి అన్నమును తినజాలకున్నారనియు కొందరు తెలిపిరి. గవర్నరుగారు సానుభూతి చెప్పిరి.

రాయలసీమ క్షామ నివారణ సంఘమువారును పెనుగొండ రైతులు, హిందుపురము రైతులు, అనంతపురం డివిజను రైతుల, పక్షమున కొందరు గవర్నరుగారిని దర్శించి ప్రజల యిబ్బందులను గురించి నివేదించిరి.

యల్లంపేట వార్తలు

పేరం నాయుడు గారి దేశసేవ.

కడపజిల్లాబోర్డు మెంబరుగారైన టి. పేరం నాయుడుగారు తమజిల్లాబోర్డుమెంబరు పదవికి రాజీనామాయిచ్చి తిరుగా కాంగ్రెసు టిక్కెట్టు మీద పోటీచేయ బోవుచున్నారు.

గండవరం హనుమారెడ్డిగారు యీమధ్యవారం రోజులుగా యీప్రాంతం ప్రచారము సలిపారు. కాంగ్రెసు వర్కర్సు మీటింగు 10 తేది నరసంబూరులో నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగింది. హనుమారెడ్డిగారు పతాకోత్సవం జరిపిరి. పేరం నాయుడుగారు రు 120 లు బాడుగ రాగలభవనమును కాంగ్రెసుకు ఉచితముగ నొసగిరి. వీరి త్యాగము నిరుపమానము. భగవంతుడు వీరికి చిరాయురారోగ్యము లొసంగుగాక. (స్వవి.)

డాక్టర్
యం. కె. కోరాగారి
దంత చికిత్సాలయము,
ట్రంకు రోడ్డు, నెల్లూరు.

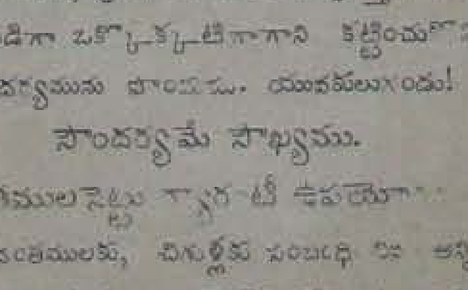

ఆహారమును బాగుగా నమలుడు! జీర్ణశక్తి వెంపొందించు కొనుడు! ఆరోగ్యమును పొందుడు! చెడిన, వూడిన దంతములను పూర్తిగాగాని, విడివిడిగా ఒక్కొక్కటిగాగాని కట్టించుకొని, సౌందర్యమును పొందుడు. యువకులుగుండుడు!

సౌందర్యమే సౌఖ్యము.

[illegible]

దంతములకు, చిగుళ్లకు సంబంధించిన అన్ని వ్యాధులలో మాటలపైకొని చికిత్స పొందుడు. ఫీజులు సులభము. అందరకు అందుబాటుగా నుందును.

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి
బంగారు వెండినగల వ్యాపారం,
స్థాపితము (1918.)
చిన్నబజారు నెల్లూరు.

బంగారు వెండి నగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. కావలసిన ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల నీవు కెంపులములతో నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

స్టౌ బీడి

ఒకసారి పీల్చి పొగాకుయందలి సువాసన గమనింపుడు.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ (లిమిటెడు)
మచిలీపట్టణము

1934 సంవత్సరములో జరిగిన వ్యాపారము రు 22,00,000

రెండవ వాల్యుయేషను బోనసు సాలుకు 1000-కి రు 15 లు.

మొదటివాల్యుయేషను బోనసు సాలుకు 1000-కి రు 10లు మాత్రమే

నెల్లూరుజిల్లాకు ఆర్గనైజరుగా తన్నీరు కృష్ణమూర్తిగారిని నియమించినాము.

జిల్లా అంతటను మంచి కమీషనుపై పలుకుబడిగల సమర్థులైన ఏజంట్లు కావలెను.

వివరములకు వారికిగాని, హెడ్డాఫీసుకుగాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. లేదా వారితో స్వయముగా కలిసికొని మాట్లాడవచ్చును.

తన్నీరు కృష్ణమూర్తి బి.ఏ. — ఆర్గనైజర్,
య. మంగయ్య, బి.ఎ., బి.యల్., — కార్యదర్శి.

1048 తిప్పరాజువారివీధి, నెల్లూరు.

డాక్టర్ యం. రామయ్యగారి
శ్వాయుధ సంజీవి.

సంజు (డ్రాప్సి), తిమ్మెరలు (బెరిబెరి), పచ్చ (సెరాలటిక్ పక్షవాతము) వ్యాధులు, హస్తపాదాది అంగములుగాని, ఉదర హృదయ, మూత్రపిండాది, మర్మస్థానాశ్రితమై, అనేక ఉపద్రవ సహితమైనను, పురాతనమైనను, నవీనమైనను 5 మోతాదులకే గుణమునిచ్చును. ప్రథమ మోతాదు సేవించిన దాది మలమూత్రబద్ధముల మాన్పి, మూత్రస్వేదము లధికపరచి ఆయాసము, హృత్ చలన వేగము హృదయ వేదనలు అతిశీఘ్రముగా తొలగించి, అన్నహితము, జీర్ణశక్తిని, నిద్రను అధిక పరచి, దోషసామ్యమును, మంచిరక్తమును వృద్ధిపరచి ఒకవారము రోజులకే, సంజు, తిమ్మెరలును, మంత్రమువలె తగ్గించును. 4 వారములలో పూర్ణారోగ్యము చేకూర్చును.

జ్ఞాపిక. గాలివలనను, పాలవలనను, గోంగూరవలనను వలె తాత్కాలికముగా తగ్గి మరల వచ్చునటువంటిదిగాదు.

క్రయము :— 1 వారపు ఔషధం రూ 3-4-0
4 వారముల ,, ,, 12-0-0

వలయువారు:... డాక్టరు యం. కృష్ణయ్య,
భారత ఆయుర్వేద ఫార్మసి,
సంతపేట, నెల్లూరు.

60 క్షేత్రములు 67 రోజులు ప్రయాణము రు 115 లు టిక్కెట్టు.

యాత్రా స్పెషల్

ఎక్కడనుండి, ఎప్పుడు:—25-4-35 నెల్లూరునుండి బైలుదేరును

గూడూరు, నాయుడుపేట, సూళ్లూరుపేట, స్టేషనులలో మాత్రం యాత్రికులు ఎక్కుటకొరకు ఈ బండి నిలుచును. మద్రాసువారు 27—4—35 తేది ఉదయమున రాయపేట స్టేషనులో బండి ఎక్కవచ్చును. నెల్లూరుకు ఉత్తరమునుండి వచ్చువారు నెల్లూరు స్టేషనుకు ముందుగనే రావలెను.

టిక్కెట్లు:—3 క్లాసు చార్జి రు 115 లు, 2 క్లాసు చార్జి రు 240 లు. రెండవతరగతి ప్రయాణీకులు మాత్రం కొన్ని క్షేత్రములలో చెల్లించవలసిన యాత్రాపన్ను రైల్వేకంపెనీవారి లెక్కప్రకారం బండి బైలుదేరునప్పుడు స్టేషనువద్ద సుమారు రు 5 లకు లోపల చెల్లించవలసియుండును.

3 సం॥లకు లోబడిన బాలురకు చార్జిలేదు. 12 సం॥లకు లోబడిన వారికి అర్ధచార్జీ మాత్రమే.

భోజనవసతులు:—67 రోజులకు మొత్తముగా భోజనటిక్కెట్లు కొన్నవారికి

రోజు 2 పూటలకు	రు 35-0-0 లు	...	టిఫిన్ కారియర్‌లో 2 పూటలకు		రు 60-0-0 లు
రోజు 1 పూటకు	రు 20-0-0 లు	...	డిటో	1 పూటకు	,, 35-0-0 లు
పూట 1-కి	రు 0- 5-0 లు	...	డిటో	పూట 1-కి	1-కి 0- 8-0 లు

12 సం॥లకు లోబడిన వారికి అర్ధ చార్జీలు.

శుచిపరులైన ఆంధ్రబ్రాహ్మణులు మడితో వంటజేసి వడ్డింతురు. నెల్లూరు బియ్యము, మంచినెయ్యి, తాజావస్తువులు ఉపయోగింపబడును. పర్వదినములలో ఉపవాస ముండదలచుకొన్నవారు ముందుగాచెప్పిన భోజనమునకు బదులు ఫలహారములు సప్లయి చేయబడును. వంట జేసుకొను వారికి బియ్యము, పప్పు, నెయ్యి, కూరలు వగైరా పదార్థములు కావలసిన వారికి ఖరీదుకు అమ్మబడును.

—: యాత్రల వివరము :—

తేది.	స్థలము.	బండినిలుచు దినములు.
	1935 సం॥ ఏప్రెల్ నెల	
25	నెల్లూరు (బయలుదేరుట)	
26	మద్రాసు	1
27	తిరువళ్లూరు	1
28	కంచి	1
29	చిదంబరం	1
30	కుంభకోణం (కావేరినది)	1
మే 1,2	రామనాడ్ (దర్భశయనం నవపాషాణం)	2
3 మొ 7 వ	రామేశ్వరము (ధనుష్కోటి సేతువ పాంబన్)	5
8	మధుర (వేగావతీనది)	1
9,10	తిరుచునాపల్లి (శ్రీరంగం జంబుకేశ్వరం)	2
11	తిరుపతి	1
12	తుంగభద్ర (కృష్ణభీమాసంగం)	1
13,14	పండరీపురం (చంద్రభాగనది	2
15	పూనానగరం	1
16	నాశిక (పంచవటి త్ర్యంబక)	1
17 మొ 19 వ	బొంబాయి	3
20	సూరత్ (తపతీనది)	1
21	బ్రోచి (నర్మదానది)	1
22	బరోడా (విశ్వామిత్రి)	1
23 మొ 24 వ	ద్వారక (బైట్ ద్వారక)	2
25	సబర్మతి (మహాత్ముని ఆశ్రమము)	1
26	అహమ్మదాబాదు	1
27	ధాకోర్ (శ్రీకృష్ణ తులాభారం)	1
28	ఉజ్జయిని (సిప్రానది)	1
29	భూపాల్	1
30	గ్వాలియర్ (లండన్ పట్టణమునకు సమానము)	1
31 జూన్ 1	ఆగ్రా (తాజ్ మహల్ కోట యమునా)	2
2,3	మధుర (గోకులబృందావనం-గోవర్ధనం)	2
4,5	ఢిల్లి (శ్రీచక్రవర్తిగారి సింహాసనదర్శనం)	2
6,7	హరిద్వారం (హృషీకేశం లక్ష్మణఝూల)	2
8	లక్నో (నైమిశారణ్యం-గోముఖి లక్ష్మణపురి)	1
9	అయోధ్య (సరయూనది)	1
10 మొ 12 వ	ప్రయాగ (అలహాబాద్ త్రివేణీసంగం)	3
13 మొ 21 వ	శ్రీ కాశీక్షేత్రం	9
22 మొ 23 వ	గయ (ఫల్గుణి-బుద్ధగయ)	2
24 మొ 26 వ	కలకత్తా (హుగ్లీనది)	3
27 మొ 28 వ	శ్రీజగన్నాథం (సముద్రస్నానం)	2
29	సింహాచలం	1
30	రాజమండ్రి (గోదావరి)	1
జూలై 1	బెజవాడ (కృష్ణానది)	1
2	నెల్లూరు	
	రోజులు	67

—: టిక్కెట్లుఅమ్ము ప్రతినిధులపేర్లు :—

నెల్లూరు.—పొత్తూరు లక్ష్మయ్యశెట్టి, చంద్రా అండ్ కంపెనివారు,
పెనుబోలు శేషయ్యశెట్టి, తన్నీరు వెంకటాద్రులు శెట్టిగార్లు, స్టోన్‌హౌస్‌పేట,
నూనె జగ్గయ్యశెట్టిగారు, నవాబుపేట.
కాంద్ర బలరామిరెడ్డిగారు, పొట్టింపాడు అండ్ రంగనాయకుపేట.
కొడవలూరు—శ్రీ జయలక్ష్మి రైస్ ఫ్యాక్టరివారు,
నార్తురాజుపాళెం—పాలిచెర్ల రామిరెడ్డిగారు.
సంగం—అదూరు వెంకటసామి గుప్తగారు.
చిరువెళ్ల అమీన్ ఆత్మకూరుతాలూకా—విప్పగుంట జగన్నాథంగారు,
ఇందుకూరు—యరబోలు రామచంద్రారెడ్డిగారు.
పొట్టియిస్కపల్లి—చీదెళ్ళ రంగయ్య శెట్టిగారు.
కోవూరు—శ్రీకృష్ణవిలాస్ రైస్‌మిల్లువారు.
కోదూరు—దుగ్గి పద్మనాభయ్య శెట్టిగారు.
ఊటుకూరు—నిడిముసిలి సుబ్బారెడ్డిగారు.
మద్రాసు 31 నారాయణమొదలివీధి. పూరా జగన్నాథం శెట్టిగారు, జి. డి. ఎ. ఆర్. ఎ [ఆడిటర్] అండ్ అకౌంటెంట్.
కావలి—టంగుటూరు అశ్వత్థనారాయణశెట్టిగారు, పాపుకీపరు.
కందుకూరు—బొమ్మిశెట్టి లక్ష్మీనరసింహం శెట్టిగారు.
కనిగిరితాలూకా—యన్నమూరు నరసయ్యశ్రేష్టిగారు, పెదఅలవలపాడు.
గౌరవరం—మేదరమిట్ట రంగారెడ్డి,
పి. డబ్ల్యు. డి. అండ్ ఎస్. ఎఫ్. కంట్రాక్టర్ కావలి తాలూకా.
సూళ్లూరుపేట—కాళంగి సుబ్రమణ్యం శెట్టిగారు.
నాయుడుపేట—దేవతా చెంచుసుబ్బయ్యశెట్టిగారు
గూడూరు-గుంపెర్ల చెంచురామయ్యశెట్టిగారు,షాపుకీపరు.

ఇతర వివరములు

ప్రయాణము రాత్రిపూట. పగలులు క్షేత్రము చూచుట. రాత్రులు నిద్రాభంగములేదు.

ప్రయాణము సౌఖ్యవంతముగా నుండును. జంక్షనులలో బండ్లు మారనవసరములేదు. మితము ప్రకారమే టిక్కెట్లు అమ్మబడును.

5-4-1935 తేది సాయంత్రములోపల ప్రయాణ టిక్కెట్లు, భోజనటిక్కెట్లు, కొనవలెను. 6 తేది ఉదయములో టిక్కెట్ల అమ్మకమునిల్పివేయబడును.

మంచి అనుభవజ్ఞులు, సమర్థులగు వారిచే ఈ బండి బైలుదేరుటచే, ప్రయాణీకులకు ఏ యిబ్బందియు నుండదు. వస్తువులు భద్రముగానుండును. తపాలా సౌకర్యము లుండును. బహిష్టగు స్త్రీలకు ప్రత్యేకగది అమర్చబడును.

25—3—1935 తేది సాయంత్రములోపల మీ టిక్కెట్టు సొమ్ము పూర్తిగాగాని లేక వాల్యవంతుగాని మీ సమీప ప్రతినిధులవద్ద చెల్లించి టిక్కెట్టుపై మీపేరు వ్రాయించుకొని పదరు టిక్కెట్టు నెంబరున్ను, మీరు చెల్లించిన ప్రతినిధిగారి పేరున్ను మరుదినమే మాకంపెనీకి పోస్టుద్వారా గాని, సమక్షముననగాని తప్పక తెలుపవలెను. మీకు సీటు రిజర్వుచేసి ఉంచెదను. (ఇది ముఖ్యమైనది) పదరు తేదిలోపలనే ఒకేతూరి 10 టిక్కెట్లు కొన్నవారికి మాత్రమే 25—4—1935 తేదిన నెల్లూరు స్టేషనులో బండి బైలుదేరుటకు 1½ గంటల ముందు రు 20 ల వంతున బహుమతులు యివ్వబడును.

కైంటేబిలు బండి బైలుదేరునప్పుడు అందరికి యివ్వబడును. ఏర్పాటుకంటె హెచ్చుటిక్కెట్లు అమ్మబడవు. కావున వెంటనే త్వరపడకున్న ఆశాభంగముగలుగును.

యాత్రికులారా! ప్రయాణము చేయువారు అందరు మీ దేశస్థులు, భాష తెలిసినవారు, ఇరుగు పొరుగువారు, చిరపరిచితులు ఒకే బండిలో ప్రయాణము చేయువారు మీకు సాంగత్యము లభించుట, తోడుకొరకు వృధాఖర్చు పెట్ట నవసరము లేకుండుట, రు 115 ల టిక్కెట్టుతో 67 దినాలలో 60 పుణ్యక్షేత్రములు సందర్శించుట, జంక్షనులలో మారనవసరం లేకుండా, కూలీలఖర్చులు వగైరా శ్రమలు లేకుండుట, ఈ యాత్రాస్పెషలువల్ల మీకు కలుగుచున్నవి. కావున ఈ స్వల్ప ఖర్చుతో ఎక్కువ సౌకర్యముల ననుభవింతురని ప్రయాణీకుల నాహ్వానించుచున్నాము.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు వివరములకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

కె. వి. రాజరత్నం నాయుడు బి.ఎ., ఆంధ్రా స్పెషల్ టూరింగు ట్రెయిన్ సిండికేటు,
ట్రెయిన్ మేనేజింగు ఏజెంటు, హాస్పిటల్‌రోడ్డు, సంతపేట నెల్లూరు.

గోవాడ పశుప్రదర్శనము-సంత.

రైతు పతాకోత్సవము.

రైతు మహాజన సభ.

3—3—35 వ తేదిన మహాశివరాత్రి ఉత్సవము సందర్భమున గోవాడ పశుప్రదర్శనము జరుపబడెను. జాతీయ చర్మ, వార పరిశ్రమలు ఇతర వ్యావసాయక పరికరములు ప్రదర్శనమున ప్రదర్శింపబడెను.

శ్రీయుత గోగినేని రంగనాయకులు చౌదరి బి.ఎ.బి.ఎల్., గారు ప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి.

11 గంటలకు రైతు పతాక మహోత్సవమును కూడ రంగనాయకులు చౌదరి గారే జరిపిరి. ప్రదర్శనమునకు అనేక ప్రాంతముల నుండి రైతులు అత్యుత్సాహముతో తమ పశువులను తోడ్కొని వచ్చిరి. రయితులా వారు చూపిన ఉత్సాహ మనుపమానము.

సాయంత్రము 4 గంటలకు రైతుమహాసభ కూడెను.

ఆసభకు శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత ఆలపాటి సూర్యనారాయణ చౌదరిగారు నేటి రైతుసమస్యలన్నిటిని విపులీకరించి రైతు కర్తవ్యమునుగూర్చి ప్రబోధించిరి.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు పశుప్రదర్శనముయొక్క ఆవశ్యకతలనుగూర్చి విపులముగ ముచ్చటించుచు రైతు నేటి చక్రమాంద్యమునుండి ఎట్లు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును పొందవలెనో వివరించిరి. విదేశ దిగుమతులను గురించియు, కిస్తురెమిషను గురించియు, మార్కెట్లందు రైతులకు జరుగుచున్న అన్యాయములను ఆయన ఏకరువు పెట్టెను. రాయలసీమ క్షామ నివారణకు, శ్రీ బొల్లిని మునుస్వామి నాయుడుగారి స్మారకనిధికి విరాళములీయ వలసినదిగా రైతులనాయన యుపన్యాసాంతమున హెచ్చరించెను.

4 వ తేది ఉదయమున శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగా రధ్యక్షతను సమావేశమైన సభలో బహుమానములు పంచిపెట్టబడెను.

పోటీలు — బహుమతులు.

శ్రీయుత గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద నేర్పడిన ఉపసంఘమువారిచే పరీక్షింపబడి ఈ క్రింది రీతిగా బహుమతులు నిర్ణయింపబడి పంచిపెట్టబడెను.

పశువులకు

పట్టులో- మొదటి బహుమతి- వెండిగంట.
శ్రీఅయినంపూడి బసవయ్యగారి యెద్దునకు (కానుమూరు.)

రెండవ బహుమతి — వెండిగిల్టు గంట.
శ్రీ బొర్రా వీరయ్యగారి ఎద్దునకు (యడ్లపల్లి)

ఉనికి చారలలో - మొదటిబహుమతి- వెండిపతకము.
కొంగంటి శివయ్యగారి యెద్దునకు (తెనాలి.)

రెండవ బహుమతి — వెండి పతకము.
మండవ వీరరాఘవయ్యగారి యెద్దునకు (గోవాడ.)

మూడవ బహుమతి — వెండిపతకము.
మండవ సుబ్బరామయ్యగారి యెద్దునకు (గోవాడ.)

అవునకు వెండిగొలుసు
ఆరమళ్ల రామస్వామిగారి అవునకు

కోడెదూడలకు మొదటి బహుమతి- వెండి మువ్వ.
ఆరమళ్ల రామస్వామిగారి దూడకు (యడ్లపల్లి.)

రెండవ బహుమతి - వెండిగిల్టు మువ్వ.
గవర్నమెంటు లాంఫారంవారి దూడకు.

జాతీయ చర్మ పరిశ్రమలకు.

మొదటి బహుమతి వెండికత్తి.
కొత్రపల్లి వీరయ్యగారికి (ఆదిఆంధ్ర-పచ్చలతాడిపర్రు)

రెండవ బహుమతి- వెండిఆర.
కొండమూడి సామియేలుగారికి (ప్యాపర్రు.)

వ్యవసాయ పరికరములకు

మొదటి బహుమతి వెండిపతకము.
కన్నెగంటి సూర్యనారాయణరావుగారికి (అయితానగరము.)

రెండవ బహుమతి వెండిపతకము.
తుమ్మల పున్నయ్య గారికి.

బండికి వెండిపతకము.
కోనేటి నాగభూషణము చౌదరిగారికి (అంగలకుదురు.)

—స్వకీయ విలేఖరి.

తిరుపతి దేవస్థాన కమిటి సమావేశము.

కొండకు రైలువేయ తీర్మానించుట.

తిరుపతి ప్రాశస్త్యనాశనారంభము.

తిరుపతి దేవస్థాన కమిటీ సమావేశము ఫిబ్రవరి 21 తేదీ జరిగెను. తిరుపతికొండకు రైలు వేయు విషయం చర్చకువచ్చెను. తిరుపతి మున్సిపల్ ఛేర్మనుగారు రైలు వేయకూడదని ప్రజలు తయారుచేసిన మహాజరును, మునిసిపాలిటివారు రైలుకు ప్రతికూలముగ కావించిన తీర్మానమును కమిటీవారి కందజేసిరి. టి. కె. టి. వీరరాఘవాచార్యులు గారును, వి. రఘునాథరెడ్డి గారును రైలు వేయకూడదని తీవ్ర ప్రతిఘటనచేసిరి. కమిషనరుగారు రైలువేయుటకు అనుకూలముగ నుండిరి. ఓటు పెట్టబడి 4-2 ఓట్లతో రైలువేయవలయునని తీర్మానించబడెను.

కొండకు రైలువేసినచో తిరుపతి పాడుబడుట నిశ్చయము. అనేక లక్షలు వ్యయపరుపబడి కొండదోవకు యెలక్ట్రిక్కు లైట్లు వేయబడినవి. మైసూరు మహారాజు, హంపీ విజయనగర సంస్థానాధీశులు, చంద్రగిరిరాజ కుటుంబీకులు, కార్వేటి నగర సంస్థానాధీశులు, కట్టించిన ప్రాచీన గోపురములు, మంటపములు, కానాలు, దేవస్థానాలు దోవపొడుగునను కలవు. రైలుపడిన ఇవి యన్నియుపాడుబడును. వేలకొలది కూలీలకు జీవనోపాధితొలగును, వేలకొలది దారిప్రక్కనుండు దివ్యగాంధ్ర నోటపుట్టపడును. పైపెచ్చు రైలు మార్గము తిరుపతి శేషాచెల మహాత్మ్యములో నిర్ణయింపబడియుండు మార్గమునకు విరుద్ధముగ నున్నది.

సివిలు కోర్టులో దావావేసి రైలువేయకుండా చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు తెలియుచున్నది. కమిటీవారు పునరాలోచన సల్పి రైలు వేయువలయునను తీర్మానమును, రద్దుగావించుకొనుట కర్తవ్యము. లేనిచో తిరుపతికి మహాపకారము చేసినవారగుదురు.

జి. శేషరాజశర్మ.

విజయలక్ష్మీ జనరల్ అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్
హెడ్డాఫీసు:—మద్రాసు

ఛేర్మను
సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు, ఎం. ఎల్. ఎ.
మేనేజింగు ఏజంట్లు:
మెసర్సు పున్నయ్య, చెంచయ్య అండ్ కంపెని లిమిటెడ్.

అథరైజుడు మూలధనము	రు. 5, 00, 000
జారీచేయబడి వాటాలు మొత్తం	1, 10, 000
చెల్లించిన మూలధనం	1, 05, 000

	1933	1934 (7 నెలలకు మాత్రిమే)	... మొత్తం.
ప్రపోజల్సుచేయబడినవి	10,20,000	16,10,000	26,30,000
జారీచేయబడినపాలసీలు	7,02,000	13,00,000	20,02,000

కరెన్సీ కంట్రోలరువద్ద రు 52,000లను గవర్నమెంటు బాండులమూలమున, పాలసీదారుల సెక్యూరిటీకొరకై యుంచడినది.

ప్రతిచోటను పలుకుబడిగల ఏజంట్లుకావలెను. మంచికమీషను యివ్వబడును.

వివరములకు:—

మేనేజరు
విజయలక్ష్మి జనరలు అష్యూరెన్సు కంపెని, లిమిటెడ్,
మద్రాసు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

ప్రస్తుత కాలములో అలసటచే ఆరోగ్యము చెడి, కృశించి, పటుత్వముతప్పి, నరముల దుర్బలత్వముచేతను, శిరోభారము, పిత్తవికారముచే బాధపడుచున్నారు. ఈవ్యాధులు శరీరమునందు నాటుకొనుటకు ముందుగనే వాటినిపారద్రోలవలెను. దీనికి జీవామృతమొక్కటే శరణ్యము. అది అతి త్వరితముగ రక్తమును వృద్ధిచేసి, నరములను బలపరచి, నష్టమయిన జవసత్వమంతయు కలుగజేసి, మాతృశక్తి, ఉల్లాసము కల్గించి, సంపూర్ణారోగ్యవంతులుగ చేయును.

ప్రతిషాపులో దొరకును: పెద్ద సీసా రు 3—4—0.
చిన్న సీసా రు 1—12—0.

తయారు చేయువారు: ఆయుర్వేదాశ్రమము
పోస్టుబాక్సు నెం 287, మద్రాసు

యిల్లాలు కావలెను.

మంచికులము, 28 సం౹ కు లోబడిన వయస్సు, చక్కదనము, సుగుణము కలిగిన యువతికావలెను. ఆమె హయ్యర్ గ్రేడ్ గాని, లోయర్ గ్రేడ్ గాని పరీక్షయి యుండవలెను. లేదా సుందరవతిగాయున్నచో విద్యలోపమున్నను పర్వాలేదు. ఆమె వరునితోటి రంగూనులో యుండుటకు యిష్టపడవలెను. సమ్మతిపడినవారు వెంటనే ఫోటో పంపవలెను. వివరములకు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

జమీన్ రైతు
గాంధిరోడ్డు, నెల్లూరు.

నెల్లూరు సప్లిమెంటు

లఘు చపేటాలు

[కృష్ణ]

వెంకటగిరివారి ఏనుగులు వాతురాజ్యాలకి కాళోలు వాయించుచేటకు వివిధ విగాయి. యుద్ధాలకోసం ఏనాడో పెట్టుకొన్న ఈ గజ రాజాల్ని ఇంకెందుకో ఉంచవాలకోశకు రైతుల్ని కోరిచేపడం. ఒక్కొక్క ఏనుగుధాణాకు సంవత్సరానికి 9 పుట్లు ధాన్యం కావాలె. తక్కిన దంతా శక్తి కలుపుకొందు తేలైవా వదలరు. 4 ఏనుగులకు 8 వేలు బద్వా. వీటివల్ల ఆదాయం పెంట పదిబండ్లు, వెంకటగిరి హిందూకేశానింతా కోమల విషయములో నోటిల్ బహుమానం పొందడం. ఈలాఖర్చులన్నీ తగ్గించకుండా కౌలవారి పత్రం స్వీపను పై 1 కి రు 12/- లు శిస్తుగాడిని తగ్గించడం గౌరవించి మెంటు అవుందా?

* * *

నెల్లూరు ఆంధ్రసభంపై తెలుగువ్యామోహం హెచ్చుగా ఉండని గ్రహపట్టా. చూడబోతే అఖిలపక్షగ్గాని ఆంధ్రపక్షకాదంకోయి! క్షమించాలె. పుట్టింది మొదలు పురుషులోని కన్నకడుపు టి మూలా నవావాదులుపడి ఇంత విద్యాబుద్ధులు గఱపి నలుగుర్లోకి తీసుకొచ్చిన నిజ జనకుణ్ణి వదలి, ఎదౌలుడికి స్వీకారపుత్రుడైతివే ఆంధ్రసభా! నిన్ను అల్లారుముద్దుగా పెంచుతున్నాడా? ధనవ్యామోహం చూచావు గాని వాత్సల్యమెక్కడిదమ్మా! గతసంవత్సరం రగిలించినవిషజ్వాల నెల్లూరుకమునే ఎలక్షన్ ఆఫీసర్ను కలెక్టరు ఆఫీసరుగా వేశారే నాయుడు చేటకు.

* * *

వెంకటగిరి కొత్తదివానుగారు చేసినమార్పేమైనా ఉందా అని విశేయులు అవిధేయులు మేనరాను కాల్పనవ్దకాత్స్పని ఆలోచిస్తే, గవర్నమెంటువారు నానాబాధలుపడి తప్పించిన పకోడ్(ప్రిన్స్) పరిపాలన తిరుగా ప్రవేశపెట్టాడు క్రిమినల్ కేసులు పుంతీకరించేట్టుగా.

* * *

విద్యుద్దీపికా పి తామహాచారి అండ్ చాలి గారికి నెల్లూరు యలెక్ట్రిక్ కంపెనివారు భత్యాలుగాక నెలకు రెండువేలరూపాయలు గౌరవ భృతికింద సమర్పించు కొంటారట. పాపం పదిజిల్లాలలో ఈలాటి కంపెనీలుసాగితే వైస్రాయి జీతమయ్యేటట్టుంది వృద్ధాప్యంలో. వీరి జీతాభత్యాలు ప్రభుత్వంవారిమిలిటరి పద్దులోకిద్దు బడ్జెటులో.

* * *

కలరా మున్సిపాల్టీలో అంతరానమైన దాస్త్రాని ప్రాణము నిలపలేని ఎవరో దయేరియా కేసును కలరాకేసున్నాడట! హెచ్. ఓ. సమర్థించాడట. ఈ వెలగా నిజా ఈలాంటి అబద్ధాల ఖర్చు రెండు సంవత్సరాలు. మున్సిపాల్టీకి ఇందువల్ల నెల 1 కి యేభై, యేబదిమూడువందల నష్టం. ఎవరితో చెప్పుకొండాం చెప్పుకో.

* * *

జిల్లాబోర్డు భవనం చాలక తాలూకాబోర్డుల పీఠస్థానాలైన బంగళాలకి అధ్యక్షుని కావ మెవప జమీదారి సెలకమహల్ కొనుగోలు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇప్పటికుమనిపెడంలో ఆకలకమహల్ జిల్లాబోర్డు వారు కొంటారని ఒకరహస్యవదంతి. ఈ సెలకమహల్ మనుమసిద్ధికాలంనాటి పురాతనభవనం. అందులో వసతేమీ లేదు. బోర్డువారుకొనదలచుకొంటే బోర్డుభవనానికి పడమటిగానున్న ఆర్. యల్. వార్డు తాలూకు సంచులక్ష్మీవారి ఆయకంలోఉంది. సలీసుగా రావడానికి సిద్ధంగా యుండే భవనం కొనడం మంచిది. లేదా బోర్డు ఆవరణలోనే అల్పవ్యయంతో ఒక క్రొత్త నిర్మాణం చేయడం సమంజసం. సభ్యులు ఈవిషయాన్ని గమనిస్తారా?

నెల్లూరు

రాయలసీమ క్షామనివారణసంఘంవారి

విజ్ఞప్తి.

రాయలసీమలో కలుగుచున్న క్షామమెంత ఘోరముగనున్నదియు పత్రికలవలన వెల్లడియగుచున్నది. రోజు 1 కి రూ 0-1-3 లేక 0-1-0 కూలికొఱకు ఎన్నడు యిల్లు దాటని స్త్రీలు సయితము యింటివదిలి లేక వీధులపై పోసుకొని, 8 మైళ్ళు 9 మైళ్ళు దూరమునడచి ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించిన కాలువ పనులకు పోవలసిన దుస్థితి సంభవించినది. ఇక పశువులస్థితి దుర్భరము. నీళ్లులేవు, మేతదొరకదు. గవర్నమెంటువారు తాలూకాకు ఒక్కటిచొప్పున ఏర్పాటుచేసిన డిపోలలో గడ్డి దొరికినప్పటికీ అమ్మకమువ కట్టలను కొనడానికి డబ్బులేక కష్టపడుచున్నారు.

ఇట్టి కష్టకాలమున మనతోడి సోదరులకు సాయమొనర్చుట మనకు ధర్మము కనుక దయార్ద్ర హృదయులందరు వారికి తోచిన విధమున ద్రవ్యము, ధాన్యము, వస్త్రములు, గడ్డి దానమిచ్చి పుణ్యము కట్టుకొందురుగాక.

పుడాలి వాసుదేవయ్య,

సంయుక్త కార్యదర్శి.

కో. ఆ. డి. రిజిస్ట్రారు గారు.

ఆంధ్రజిల్లాలకు పంపే ఉద్యోగుల్ని తెలుగు తెలిసినవార్ని పంపితేనే ప్రజలకుగాని, ప్రభుత్వానికిగాని ఉపయోగముండేది. నెల్లూరుకు రాబడేది, డి. రిజిస్ట్రారుగారు తమిళసోదరుడు తెలుగు వ్రాయను చదువనురాదు. గుమాస్తాల మీద ఆధారపడాలె. సబ్ డిప్టిగూడ తమిళ సోదరుడే వస్తాడట. 4 కోట్ల ఆంధ్రుల్లో ఒక్క డి. రి. గారు దొరకలేదా.

—సంజయుడు.

తోటపల్లి గూడూరు.

కలరా 18 మందికి తగిలినది 9 మంది చచ్చిరి. సూదిమందు 900 మందికి వేయబడినది. రూరల్ డిస్పెన్సరి డాక్టరు కె. సంపత్కుమార్ గారి కృషిచే పూర్తిగా నెమ్మదికాబడినది.

—ఒకవిలేకరి

బిట్రగుంట ఫిర్కా రైతు మహాసభ.

బొమ్మా శేషురెడ్డి గారధ్యక్షతక్రింద జరుగుట.

మైనహాసభ 11-3-35 తేదిన బిట్రగుంట కొండవద్ద జరిగినది. సభకు షుమారు 300 మంది రైతులు విచ్చేసిరి. సభకు వచ్చిన వారిలో ముఖ్యులు పెండెం వెంకట్రాములు, అన్నా బత్తుల శ్రీరామమూర్తి, కూరపాటి వీరారెడ్డి, కూరపాటి మల్లారెడ్డి మొదలుగాగల వారలు. బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు సభకు రావలసివారైయుండి కారణాంతరములచే రాజాలకపోయిరి. కోట రామచంద్రారెడ్డి, కొండవండ్ల కందాడి రాఘవాచారిగార్లు ప్రాగ్వలు జరిపిరి.

అంతట ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు నల్లపరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు రైతులఆర్థిక దుస్థితిని గురించి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట వాగనూరి వీరరాఘవయ్యగారు సభను ప్రారంభించుచు రైతులందరు విశ్వమైన రైతుసంఘములను నెలకొల్పవలసిన ఆవశ్యకతనుగూర్చియు మనదేశమునకును యితర దేశములకును ప్రజలకుండు సౌకర్యములనుగూర్చియు విపులముగా ఉపన్యసించిరి. అంతట అధ్యక్షులు బొమ్మా శేషురెడ్డిగారు ఉపన్యసించుచు మారకపు రేటువలన మిక్కిలి అన్యాయము జరుగుచున్నదనియు, అట్టి మారకపురేటును వెనుకటి వలెనే ప్రభుత్వమువారు మార్పించవలయుననియు రైతులకు పరపతిసంఘములద్వారా తక్కువ వడ్డీలకు ధనములభించిననే గాని రైతులభివృద్ధిలోనికి రాజాలరనియు ప్రస్తుత వడ్డీ పద్ధతులవలన రైతులు అధోగతి పాలగుచున్నారనియు దీర్ఘోపన్యాసమొనర్చిరి. అంతట అన్నాబత్తుల శ్రీరామమూర్తిగారు మాట్లాడుచు రైతులకు గవర్నమెంటువారు మేలుచేయదలంచిన అనేకవిధముల చేయవచ్చుననియు, కాని అంకొక్కటయినను గవర్నమెంటువారు అనుసరించుట మేలనియు, ఉపన్యసించిరి. దొడ్లా వెంకట్రామిరెడ్డిగారు (కావలి) రయితు సంఘములను రంగాగారిని దూషించినందుకు రెడ్డిగారు చాలానిందాస్పదముగా మాట్లాడుట విచారకరమనియు, రెడ్డిగారు యికనైనను దేశసేవాతత్పరులయి నిందించకుందురుగాక యని కోరుచున్నామనియు నుడిరిరి. అంతటకొన్ని ముఖ్యతీర్మానములు జరిగెను. ఆవల అధ్యక్షుని ఉపసంహారోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

క్రింది విషయములను గురించి తీర్మానములు గావించబడెను.

(1) బిట్రగుంట ఫిర్కాలో తీర్వజాస్తి శిస్తు వసూలుచేయుట అక్రమమనియు, (2) ఈయేడు కేసరి వర్షాలు అధికాస్తి వసూలు చేయవలయుననియు, (3) నష్టపోయిన భూములకు శిస్తు వసూలుఆపి ముజరా యిప్పింప వలయుననియు, (4) రీ సెటిల్ మెంటు చేయుట అక్రమమనియు, (5) సేలం, తిరుమనాపల్లి రీ సెటిల్ మెంటు విషయం గురించి యిటీవల మద్రాసు శాసనసభలో తేబడిన అడ్జర్న్ మెంటు తీర్మానముపై నెల్లూరుజిల్లా ప్రతినిధిగా శాసనసభకుపోయి, అధ్యక్షులుగానున్న శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు తమ కాస్టింగు వోటును ప్రజలకు వ్యతిరేకముగ యిచ్చినందులకు యీ సభవారు వారిచర్యను ఖండించుచున్నారనియు, (6) లెవిమన్ రైతులకు వెంటనే తగిన ఏర్పాటు చేయబడవలెననియు, తీర్మానములు గావింపబడెను.

(స్వకీయవిలేకరి.)

విధవావివాహక సహాయ సంఘం

నెల్లూరు.

పైనెలలో 9 తేదిన ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక సంఘము స్థాపించబడింది. విధవావివాహాలు చేసుకొన్న వారికి చేసుకోబోవువారికి అవసరమైన అన్నివిధ సహాయాలున్నూ యీసంఘమువారు చేయుదురు. అవసరమైన సలహాలకు నెల్లూరు ముత్తరాజువారివీధిలోనుండు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారికి వ్రాసి తెలుసుకోవచ్చును.

[ఒకవిలేఖరి.]

ప్లేగు-నెల్లూర్ జిల్లా

నెల్లూరుజిల్లా కందుకూరుతాలూకా పాలేటిపాడు, సానువారిపాలెంలో ఇప్పటికి 8 గురికి ప్లేగుతగిలింది. 4 గురు చనిపోయినారు.

కారుమంచికి దక్షిణముగా ముప్పిరికి దక్షిణపు వద్దున పాలేటిపాడు సాధువారి పాలెం గ్రామాలున్నవి. సాధువారిపాలెం కుమ్మరివారు మంచిలో ప్లేగు తగిలిన యిండ్లలో కుండలిచ్చువాడుకున్నది. ఆరాకపోకల్లో ఈకుమ్మరియింటికి ప్రాకినది. ఇప్పటికి 4 గురు ఈగ్రామాదులలో చచ్చినారు. ఈదలఏమిలేదు.

—ఒకవిలేకరి.

మద్రాసు ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు

(1934 సం॥ సవరణ ఆక్టు, ఇనాములబిల్లుచేర్చి)

తెలుగున అన్ని క్లిష్టసలున్నూ వివరణముల తోటిన్ని యీ ఆక్టుక్రింద దాఖలు చేయుబడు, దావాలు, అప్పీల్లు, పిటీషనులు దాఖలు చేయవలసిన కోర్టు, నిబంధనల కాలము, కోర్టుఫీజులు వగైరా వివరములు తెలుపు పట్టీలతోటిన్ని, అచ్చుకాబడి సిద్ధముగానున్నది. వెల పోస్టేజిఖర్చుసహా రు 1—8—0.

గ్రామ కోర్టుల చట్టము, రూల్సుతో వ్యాఖ్యానములు 60 పేజీలు

వెల రు 0—8—0 పోస్టుబిళ్ళలుగా పంపవలెను.

మేనేజరు:—తెలుగు లా జర్నలు ఆఫీసు, నెల్లూరు.

సంపాదకుడు, ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడు, నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు, జమీన్ రైతు ప్రెస్, గాంధినాగర్, నెల్లూరు.